

KUUSAMON KAUPUNGIN KAAVOITUSOHJELMA 2026-2029

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO

- 1.1 Ohjelman tarkoitus ja tavoitteet
- 1.2 Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus; Alueidenkäyttölaki

2. KAAVOITUKSEN LÄHTÖKOHDAT

- 2.1 Maankäytön resurssit
- 2.2 Maankäytön nykytila
- 2.3 Väestö- ja palvelurakenne
- 2.4 Luonnon- ja kulttuuriympäristö
- 2.5 Liikenne ja tekninen huolto

3. KAAVOITUSTARPEET JA TAVOITTEET

- 3.1 Kirkonkylän pysyvä asuminen
- 3.2 Rukan pysyvä asuminen
- 3.3 Elinkeinoelämä ja työpaikat
- 3.4 Virkistys ja palvelut
- 3.5 Tuulivoima
- 3.6 Aurinkovoima
- 3.7 Ilmasto- ja ympäristötavoitteet
- 3.8 Kylien rakentamisen ohjaus
- 3.9 Lievealueiden rakentamisen ohjaus
- 3.10 Haja-asutusalueiden rakentamisen ohjaus

4. KAAVOITUSHANKKEIDEN OHJELMAT

- 4.1 Yleiskaavaohjelma
- 4.2 Asemakaavaohjelma
- 4.3 Ranta-asemakaavaohjelma

5. OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

- 5.1 Osalliset ja kuuleminen
- 5.2 Tiedottaminen ja osallistumismahdollisuudet
- 5.3 Viranomaisyhteistyö

6. YHTEENVETO JA SEURANTA

- 6.1 Ohjelman päivitys ja seuranta
- 6.2 Mittarit ja arviointi

7. LIITTEET

- 7.1 Voimassa olevat yleiskaavat, liite nro 1
- 7.2 Voimassa olevat asemakaavat, liite nro 2
- 7.3 Voimassa olevat ranta-asemakaavat, liite nro 3

Kuusamossa 31.3.2026

Kuusamon kaupunki
Tulevaisuustoimiala/Alueiden kehitys/Maankäyttö

Kansikuva Kuusamon kaupunki, keskusta/4-tienhaara, dronekuva 30.10.2025

1. JOHDANTO

1.1 OHJELMAN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Maapolitiikan harjoittaminen on kunnan lakisääteinen tehtävä (alueidenkäyttölaki (AKL) 132/1999 5a § ja 20 §). Maapolitiikalla tarkoitetaan kaupungin maanhankintaan, -luovutukseen, kaupungin maaomaisuuden hallintointiin ja yksityisen maan kaavoittamiseen sekä yksityisessä omistuksessa olevien rakentamiskelpoisten tonttien rakentamisen edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kaupungin harjoittama kaavoitus ja maapolitiikka muodostavat yhdessä kaupungin maankäyttöpolitiikan. Maankäyttöpolitiikan tarkoituksena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Maankäyttöpoliittisen ohjelman avulla edistetään kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista ja varmistetaan päätöksenteon johdonmukainen linja sekä tasapuolisuus.

Kaavoitusohjelma luo strategisen ja operatiivisen selkärangan Kuusamon yhdyskuntarakenteen, elinkeinojen, ympäristön ja kulttuuriarvojen kehittämiseksi. Tavoitteena on tasapainottaa kasvu, palveluiden saatavuus ja ekologinen kestävyys matkailuvaltaisessa ympäristössä.

Kuusamon kaupunki haluaa säilyttää asemansa kehittyvänä seutukaupunkina. Kaupungin kaavoitusohjelma on valtuustokauden mukaisesti nelivuotinen ja sisältyy maankäyttöpoliittiseen ohjelmaan. Kaavoitusohjelma aikatauluttaa ja ohjaa kaavoitustoimintaa. Kaavoitusohjelmalla halutaan ohjata käytössä olevia resursseja kaupungin kehittymisen kannalta keskeisiin hankkeisiin. Aikataulutuksen kautta voidaan varautua ajoissa hankkeisiin. Lupaprosessien ja kaavoitusprosessien tulee olla sujuvia. Kaavahankkeissa yritysten näkemykset ja ajatukset huomioidaan valmistelun toimesta varhaisessa vaiheessa.

Ohjelmaa toteutetaan koko kaupungin alueella tasapuolisesti. Ajankohtaiset elinvoimat tukevat kaavahankkeet ovat tärkeitä.

Ohjelman ulkopuolelta voi nousta joitakin ajankohtaisia, kiireellisiä kaavoitushankkeita, jotka sovitetaan osaksi ohjelmaa (yleensä hankekaavat). Alueidenkäyttölain menossa oleva uudistus antaa toteutuessaan mahdollisuuden tehdä kaavoitusaloitteita asema- ja yleiskaavatasoilla, jotka on käsiteltävä monijäsenisessä toimielimessä 4 kk määräajassa. Kuusamon kaupungissa asema- ja ranta-asemakaavojen käynnistämis- päätökset tekee tulevaisuuslautakunta ja yleiskaavojen osalta kaupunginhallitus. Tarvittaessa hyväksytään myös kaavanlaatija, mikäli kyse on konsulttikaavasta. Resurssi on varattava myös näihin hankkeisiin. Pääpainotus on kuitenkin kaavoitusohjelmaan sisältyvissä hankkeissa. Ohjelman toteumaa seurataan ja tarkastellaan osavuosikatsauksissa, kaupungin vuosittaisissa tulokorttitavoitteissa ja seuraavassa kaavoitusohjelmassa.

Kaavoituskatsaus on muuttumassa kaupungin jatkuvasti ylläpidettävään ajantasatietoon kaavahankkeista. Kaavoituskatsauksen laatiminen vuosittain tulee poistumaan tulevaisuudessa ja hankkeiden aikataulutusta ja toteutusta kerrotaan ajantasatietona kaupungin nettisivuilla.

1.2 MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN KOKONAISUUDISTUS; ALUEIDEN-KÄYTTÖLAKI

Maankäyttö- ja rakennuslaista erotettiin 1.1.2025 voimaan tullut rakentamista ohjaava ”Rakentamislaki” (751/2023). Kaavoitusta koskevat pykälät jäivät ennalleen ja lain nimeksi tuli ”Alueidenkäyttölaki”.

Uusi alueidenkäyttölakisuunnitelma sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset.

Alueidenkäyttölaki toteutuessaan nopeuttaa ja joustavoittaa kaavoitusta mm. seuraavien säännösten vuoksi:

1. yleis- ja asemakaava voidaan käsitellä samanaikaisesti.
2. maakuntakaavoituksen ohjausvaikutusta vähennetään.
3. sanomalehtikuulutuksista ja kirjeiden lähettämisestä voidaan luopua.
4. kaavoituskatsaus ei ole vain kerran vuodessa julkaistava asiakirja vaan kunnan nettisivuilla jatkuvasti yllä pidettävä hankeluettelo.

Toisaalta lisätyötä ja -selvityksiä saattaa aiheuttaa:

5. kaavan vaikutusten arviointi ilmastonmuutokseen.
6. vaikutusten arviointi luonnon monimuotoisuuteen.
7. kaavoituksen kustannusvaikutusten arviointi.
8. maanomistajien kaavoitusaloitteiden käsittely ja niihin vastaaminen.

2. KAAVOITUKSEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 MAANKÄYTÖN RESURSSIT

Kuusamon maankäytössä on vakinaista henkilöstöä kaavoittaja, kaavoitusarkkitehti, kaavoitusinsinööri, suunnitteluavustaja ja kaksi kavasuunnittelijaa.

Kaavoituksen resurssien kehittämisessä erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että yleiskaavojen ohjaamisessa tarvittava suorituskyky säilyy ja vahvistuu niin, että kaupungilla on kaavanlaatijan pätevyyden omaavia aina vähintään 2 henkilöä, tavoitteena 3-4 henkilöä. Tähän pyritään täydennyskoulutuksen avulla, tarvittaessa rekrytoinein.

Kuusamossa on vireillä tällä hetkellä paljon kaavahankkeita. Maankäyttö tekee omana työnä lähinnä asemakaavoitusta ja osassa yleiskaavahankkeita käytetään konsulttien palveluja puitesopimuksen tai kilpailutuksen kautta. Kaupungin ohjaava rooli on vahva perustuen lainsäädäntöön, asiantuntemukseen ja paikallistuntemukseen. Ranta-asemakaavoissa kaavanlaatijana toimii pääasiassa konsultti ja kaupunki valvoo ja ohjaa kaavan tasapuolisuuden ja lainmukaisuuden.

2.2 MAANKÄYTÖN NYKYTILA

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat valtioneuvoston hyväksymiä suuntalinjoja maankäytölle. Ne on otettava huomioon maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa (Alueidenkäyttölaki 24§). Valtakunnallisten

alueidenkäyttötavoitteiden uudistamishanke saatiin päätökseen vuonna 2017, ja valtioneuvosto hyväksyi uudet tavoitteet 14.12.2017. Päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset tavoitteet koskevat seuraavia teemoja (tavoitteet kokonaisuutena Internetissä valtioneuvoston sivustolla, [Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet](#)):

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Maakuntakaava on alueidenkäyttölain mukainen useampaa kuin yhtä kuntaa koskeva yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. Maakuntakaavalla edistetään maakunnan strategista kehittämistä. Maakuntakaavan laatimisesta vastaa maakunnan liitto. Kuusamon kaupunki kuuluu maakuntaliiton neuvottelukuntaan ja antaa mielipiteitä ja lausuntoja.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamistyö on käynnissä. Uudistaminen tapahtuu vaihemaakuntakaava periaatteella. Pohjois-Pohjanmaalla on tällä hetkellä kolme lainvoimaista vaihemaakuntakaavaa.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

1. **vaihemaakuntakaava**, joka on hyväksytty 2.12.2013 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015 (YM1/5222/2014), lainvoimaiseksi kaava tuli 3.3.2017 (KHO) (energiantuotanto, -siirto, kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka).
2. **vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja sai lainvoiman 2.2.2017 (kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutus rakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset, puolustusvoimien alueet).
3. **vaihemaakuntakaava** hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.6.2018, määrättiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä MRL § 232 nojalla 5.11.2018 ja sai lainvoiman 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valituksen (pohjavesi-, kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset).
4. **Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 27.5.2025. Maakuntahallitus määräsi 18.8.2025 sen tulemaan voimaan valituksista (15 kpl) huolimatta.

Kuusamon strateginen yleiskaava on laadittu koko kuntaa koskevana strategisen suunnittelun yleiskaavana v. 2019. Yleiskaava on ollut voimassa n. 6-vuotta ja ohjaa yhdyskuntarakenteen kehittymistä pitkällä aikavälillä.

Voimassa olevia oikeusvaikutteisia **osayleiskaavoja** ovat:

Rukan yleiskaava sisältäen ydinalueen ja ulkokehän on hyväksytty v. 2004. Ydinalue on muutoksessa ja jaettu vaiheisiin 1 ja 2. Vaihe 1 sisältää Länsi-Rukan kävelykylän ja Stadionin alueen ja yleiskaava on hyväksytty 17.3.2025. Loppuosa ydinalueesta, vaihe 2 on vireillä luonnosvaiheessa. Vireille tulovaiheen palautteiden käsittely on valmistelussa Tulevaisuuslautakuntaan ja päätöksen kautta yleiskaavaehdotus on tulossa nähtäville keväällä 2026. Yleiskaavamuutoksen vaiheen 2 valmistumisen tavoite aikataulu on v.2026.

Pyhäjärven rantayleiskaava (sisältää Rukajärven kyläsuunnitelman) on hyväksytty v. 2011. Yleiskaava on sisällöltään osittain vanhentunut ja asetetaan kaavoitusohjelmaan.

Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava (sisältää Kuontivaaran- ja Nissinvaaran kyläsuunnitelmat) on hyväksytty v. 2018. Yleiskaavamuutos on vireillä mm. tarpeesta tutkia rantarakennusoikeudet kaikilta kaava-alueen vesistöjen rannoilta (yli 100 kpl). Kaavamuutoksessa tehdään myös muita tarpeellisia muutoksia ja vähäisiltä osin käyttötarkoituksen muutoksia lomarakennuksesta pysyvään asumiseen maanomistajalähtöisesti. Yleiskaavaluonnosta laaditaan parhaillaan.

Oivangin rantayleiskaava on hyväksytty v. 1999. Yleiskaava on osittain vanhentunut mm. rakennuspaikkakohtaisten rakennusoikeuksien suhteen ja on muutoksessa. Oivangin kyläaluetta laajennetaan ja osoitetaan rakennuspaikat maanomistajille tasapuolisesti. Kaavamuutoksessa päivitetään myös käyttötarkoituksia pysyvään asumiseen saavutettavuudeltaan edullisilla alueilla. Pysyvä asumismahdollisuus tukee rakenteilla olevaa Nissinvaaran koulun oppilasmäärää tulevaisuudessa.

Suiningin rantayleiskaava on hyväksytty v. 2011. Yleiskaava on muutoksessa osittain vanhentuneisuuden takia mm. kaavamääräysten osalta johtuen lakimuutoksista.

Muojärven rantayleiskaava on hyväksytty v. 2024 ja yleiskaava on ajantasainen sekä toteutuksessa maanomistajalähtöisesti. Yleiskaavassa muodostui n. 740 kpl uusia rantarakennuspaikkoja.

Teollisuusalueen osayleiskaava on hyväksytty v. 2024 ja on ajantasainen sekä toteutuksessa. Alueelle on rakennettu jätevedenpuhdistamo ja muutama tonttivaraus on tehty.

Voimassa olevia **asemakaavoja**:

Aikojen saatossa laadituista asemakaavoista on laadittu yhdistelmät Rukalle ja Kirkonkylään. Ensimmäinen asemakaava on laadittu Kirkonkylään v. 1964 ja Rukalle v. 1977 (Rukan rakennuskaava, Uunikulman pysyvä asuminen) **Rukan asemakaavayhdistelmä** on hyväksytty v. 2016 ja **kirkonkylän asemakaavayhdistelmä** v.2024.

Kuusamon kaupungin **ranta-asemakaavoitus** on ollut vuosikymmeniä vilkasta. Hyväksytyjä ranta-asemakaavoja koko kaupungin alueella on n. 150 kpl. Valmisteuilla on ollut ja hyväksytty vuosittain 5-15 kappaletta ranta-asemakaavojen hankkeita eri puolilla kuntaa. Kaavamuutoksia on tehty viime vuosina lukuisia, joissa on osoitettu alueille osittain pysyvää asumista. Alueidenkäyttölain mukaan ranta-asemakaavoitus on kaavamuotona tarkoitettu pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseen. Kaavahankkeiden ja muutosten yhteydessä (myös osakaavojen muutoksissa) huolehditaan, että maanomistaja kohdellaan tasapuolisesti niin rakennusoikeuksien kuin käyttötarkoitusten muutosten suhteen. Kuusamon kaupunki käyttää kaikessa rantarakentamisen ohjauksessa (ml. poikkeamiset ja rakennusoikeuskyselyt) ja suunnittelussa ns. "Etelä-Savon seutukaavaliiton" mallia, joka on käytössä myös Suomen oikeusasteissa. Etenkin Rukan ympäristöön on vuosien saatossa kaavoitettu runsaasti matkailua palvelevaa ja yritystoimintaan liittyviä tontteja. Kysynnän ja tarpeiden mukaisesti Rukan alueen matkailua palvelevien rantojen kaavoitus ulottuu myös

sisämaalle. Uusia kaavahankkeita käynnistyy jatkuvasti ja tämänkin työn aikana on käynnistetty puolikymmentä ranta-asemakaavaa eri puolille kaupunkia.

Merkittäviä lainvoiman saaneita kaavahankkeita lähivuosina ovat olleet Kirkonkylän ja Rukan asemakaavayhdistelmät, teollisuusalueen yleis- ja asemakaava (Kuubio), Rukan ydinalueen osayleiskaava vaihe 1 ja sen mahdollistama asemakaavan muutos länsi-Rukan kävelykylässä korttelissa 98 (Arina-hotelli), kirkonkylän Rajan alueen asemakaavan muutokset (poliisitalo ja paloasema), Kitkantien ydinkeskustan asemakaavamuutos (korttelit 4 ja 6) ja Pappilan peltojen asemakaava asuntorakentamiseen. Merkittäviä rantarakentamista ohjaavia kaavahankkeita ovat Muojärven rantayleiskaava (uusia rakennuspaikkoja n. 740 kpl), Junganharjun-, Viipusjärven-, Ullanmaan-, Kantojärven- ja Naatikkaniemen ranta-asemakaavojen muutokset sekä Kauhaniemen ranta-asemakaava Juumassa. Osa em. on jo toteutuksessa.

Kylien, lievealueiden ja haja-asutusalueiden rakentamista ohjaa Kuusamon kaupungin rakennusjärjestys (KV 25.2.2025) ja Kuusamon strateginen yleiskaava.

2.3 VÄESTÖ- JA PALVELURAKENNE

Kuusamon pinta-ala on n. 5 808,9 km², josta 830,8 km² vesistöjä (14,3 %). Asuin- ja kylärakenne keskittyy keskustaan ja Rukalle; noin 2/3 väestöstä asuu keskustan alueella. Sivukyliä on n. 100 kpl. Kuusamon väkiluku oli 30.6.2025 14 784, ikärakenne: 14,8% alle 15 v, 56,9% 15–64 v, 28,3% yli 65 v. kuusamo.fi/tiedostot/hyvinvointiker-tomus-ja-suunnitelma/

Väestörakenteen muutos ja väestön sijoittuminen vaikuttavat voimakkaasti maankäytön ratkaisuihin. Aktiivista maapolitiikkaa tulee harjoittaa ja maapoliittisia keinoja käyttää voimakkaan kasvun alueilla. Kaavoituksen voimavarat tulee suunnata ennakoivasti kaupungin kannalta edullisille ja investointeja tuottaville alueille. Vähenevän väestön alueillakin täytyy kaupungin pystyä tarjoamaan erilaisia asumisen ja yritystoiminnan sijoittumisen ratkaisuja. Varsinkin matkailuun liittyvä rakentaminen ja yritystoiminta on lisääntynyt viime vuosina haja-asutusalueilla. Matkailun vetovoima perustuu osittain Kuusamon luontoon ja reitistöihin ja mm. revontulimatkailu on lisääntymässä. Usein ne paljon tilaa vievinä sijoittuvat haja-asutusalueille, jossa ei ole valosaastetta. Kaavoituksen kautta suunnittelu on ensisijainen vaihtoehto. Näiden luvitus on tapauskohtaista ja tärkeää sekä vaatii kaupungilta ketteryyttä ja valmiuksia. Suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa alueiden kunnallistekniikan tehokas käyttö sekä luotava muutenkin edellytykset hyvän elinympäristön syntymiselle sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle yhdyskuntarakenteen kehitykselle.

Kuusamon väestöennusteessa on mallinnettu tulevaa väestökehitystä kolmessa eri skenaariossa. Ennusteen v. 2040 mukaan väestö kasvaa kaikissa skenaarioissa Kirkonkylällä ja Rukalla. Tulevaisuudessa tärkeässä roolissa väestön kasvua lisäävänä on myös tulomuutto.

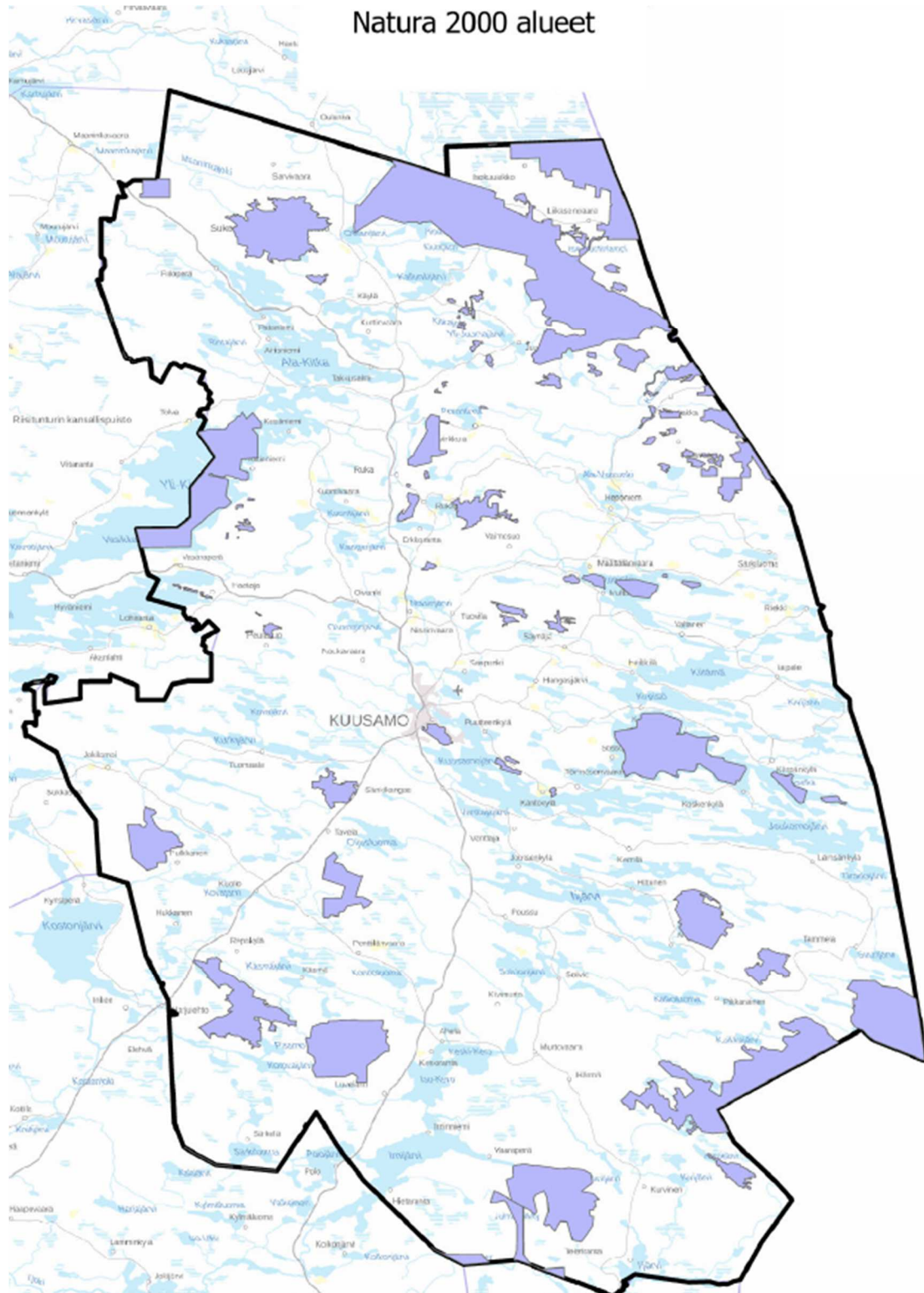
Kuusamon kaupungin maankäytön linjaukset nojaavat vahvan kehityksen skenaarioon, jossa tulomuutto perustuu vuosien 2020-2022 väestön kasvuun ja tulomuuttoon lisätään vuosiin 2010-2022 perustuva kasvutrendi. Kuusamon väkiluku on pysynyt viime vuodet vakaana.

Vetovoimaisimmille alueille kirkonkylä ja Ruka varaudutaan kaavallisesti riittävään tonttivarantoon asutuksen, yritystoiminnan, palvelujen ja teollisuuden osalta. Kyliin, lievealueille ja muualle kunnan alueille varaudutaan tutkimaan hankkeet sijoittamis- ja/tai rakentamislupien kautta tapauskohtaisesti kuusamo.fi/tiedostot/kuusamon-kaupungin-maaseutuohjelma/

2.4 LUONNON- JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Natura-2000 alueet

Karttaote Kuusamon kaupungin Natura-2000 alueista.

Valtakunnalliset maisema-alueet (VAMA 2021)

Valtakunnallisia maisema-alueita alueellamme ovat Määttälänvaaran kulttuurimaisemat, Rukan vaarajono, Oulanka- ja Kitkajoen koskimaisemat ja Kitkajärvien ja Riisitunturin maisemat.

[Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet](#)

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ovat alueellamme Vuotungin kylä, pyramidikattoiset kesänavetat ja salpalinja.

Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen rakenne, kylä- ja kaupunkikuva pyritään turvaamaan sekä säilyttämään alueilla jo olevia rakennuksia ja ympäristöjä. Lisäksi tavoitteena on mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Säilyttämisen ja muutosten laajuus ja sisältö ratkaistaan kaavoituksella.

[Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt - Museovirasto](#)

Muinaismuistot

Kuusamon alueelta on tunnistettu yli 500 muinaismuistoa.

[Kulttuuriympäristön palveluikkuna](#)

2.5 LIIKENNE JA TEKNINEN HUOLTO

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2026-2037 (Liikenne 12 -suunnitelma) on liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukainen strateginen suunnitelma Suomen liikennejärjestelmän kehittämisestä 12 vuodeksi.

Kuusamon liikenteen sujumisen perusedellytys on hyväkuntoiset tieverkostot ja pääväylät muualle. Se on myös huoltovarmuuden kannalta tärkeä. Pääväylät Kajaanintie (VT-5, E63) ja Ouluntie (20) risteävät Kirkonkylässä ja siitä edelleen Rukan kautta Kemijärvelle. Rovaniementie (81) erkanelee Valtatie 5:stä Kirkonkylän ja Rukan väliltä. Huolto-, matkustus- ja rahti-liikenne liikkuu näitä pääväyliä pitkin. Joukkoliikennettä pyritään kehittämään työmatkustamisen ja matkailun näkökulmasta.

Rautatieyhteys on edelleen pitkän aikavälin tavoite matkailijamäärien kasvaessa. Se on myös huoltovarmuuteen liittyvä kysymys. Sähköjuna, -lentoliikenne ja -autot sekä raskaan liikenteen osalta vetyautot ovat tulevaisuuden liikkumisvälineitä.

Kuusamon lentoasema sijaitsee n. 6 km Kirkonkylän keskustasta ja n. 25 km Rukalta. Finnair lentää Helsingistä Kuusamoon päivittäin ja kansainvälinen lentoliikenne tulee kasvamaan entisestään matkailun myötä. Ruka-Kuusamon alueella kirjataan vuosittain noin miljoona yöpymistä. Terminaalirakennuksen ym. tarpeiden laajentamiseen on syytä varautua kaavallisesti Kirkonkylän osayleiskaavan yhteydessä. Kansainvälistä matkailua voidaan tukea edelleen kestävästi mm. maankäytöllisin ja kaavoituksen keinoin. Talvikaudella 2026 charter-lentoja tulee Kuusamoon mm. Hollannista, Sveitsistä ja Saksasta.

Vesihuollosta vastaa Kuusamon energia- ja vesiosuuskunta [Paikallista palvelua jo vuodesta 1950 - Kuusamon EVO](#) ja sähköverkostosta Caruna Oy [Caruna | Tuomme sinulle sähkön | Caruna.fi](#).

3.0 KAAVOITUSTARPEET JA TAVOITTEET

3.1 KIRKONKYLÄN PYSYVÄ ASUMINEN

Asumisen osalta Kirkonkylän alueella on asemakaavassa vapaita tontteja tarjolla Pappilan peltojen alueella, Tolpanniemessä, Torangissa, Maikun alueella, Lahdentauksen alueella ja Petäjäkankaalla. Kaupungilla on tällä hetkellä vapaita tontteja kirkonkylässä omakotitaloille 57 kpl, rivi-/pientalotontteja 11 kpl, liiketontteja 1 kpl, liike- ja toimistorakennusten tontteja 2 kpl, kerrostalotontteja 3 kpl ja teollisuustontteja n. 60 kpl. Vanhojen asemakaava-alueiden osalta huonokuntoisia rakennuksia myös puretaan ja ne vapauttavat tonttimaata rakentamiseen.

Uudisrakentaminen pientalojen osalta on viime vuosina keskittynyt osittain asemakaava-alueen ulkopuolelle ns. lievealueille noin 10 km säteelle keskustasta. Kaupunki on vastannut tähän kaavoittamalla hiljattain ydinkeskustaan keskeisille paikoille pientalo-, rivitalo- ja kerrostalotontteja. Ruokakuntien pienemisen vuoksi asuinrakentamisen tarve on osittain siirtymässä pienempiin asuntoihin. Kaavoissa varaudutaan myös kytkettyjen rakennusten tontteihin, jolloin asuntojen koko toteutettavissa kulloisenkin markkinatilanteen mukaan.

Kirkonkylän asemakaava-alueella on vapaita tontteja. Osa tonteista on yksityisessä omistuksessa ja kaikki eivät ole markkinoilla joten kaavan toteutuminen kestää pitkään. Osa aikanaan kaavoitetuista tonteista ei myöskään houkuttele nykyajan rakentajia sijaintinsa tai rakennettavuuden vuoksi. Asemakaava-alueen vetovoimaa asumiseen tulee edelleen parantaa korkealaatuisella suunnittelulla ja panostamalla laadukkaisiin tontteihin sekä vahvistamalla markkinointia.

Ensisijaisina kaupungin toimina Kirkonkylän asemakaavan asumisen alueiden kehittämisen osalta on olevien alueiden tiivistäminen, kehittäminen ja kaavojen uudistaminen. Kirkonkylän osayleiskaavassa tulee tutkia myös asemakaavan lievealueiden rakentamismahdollisuuksien kehittäminen. Elinvoiman säilymisen kannalta keskeisin asia ovat laadukkaat ja toimivat peruspalvelut ja niiden kehittämistä tuleekin jatkaa edelleen vahvana.

Opiskelija-asumisen osalta tehdään erillinen tarveselvitys Kirkonkylän ja Rukan osalta ja sijoittelu ja määrä tutkitaan ko. kaavahankkeissa. Tärkeitä kriteereitä ovat opiskelijamäärät tulevaisuudessa ja sijainti oppilaitoksiin sekä suorituspaikkoihin (ml. Rukan alppikoulu).

Kaupungin tulee varautua tulevaisuuden **asuinaluevarauksiin** yleiskaavatasolla pitkällä tähtäimellä. Tällöin asemakaavoitus voidaan käynnistää vaiheittain kulloisenkin tarpeen mukaan ja on jouhevaa.

Asemakaavojen laajentumissuunniksi varataan kaavoitusohjelmassa seuraavia alueita:

Laajentumisvaraus 1. Rajavartioston alue

Rajavartioston alue sijaitsee Nilonjärven rannalla lähellä keskustaa. Alueelle on hyvät pyöräilyn ja jalankulun yhteydet VT-5:n alikulkuineen ja keskustan palvelut ovat helposti saavutettavissa. Nilonkankaan koulu on n. 1 km päässä. Alueen liikenneverkkoa kehitetään edelleen mm. uuden poliisitalon ja paloaseman sijoittuessa alueelle. Alueella on maanomistusta Suomen valtiolla ja kaupungilla. Maaperä on hyvin rakentamiseen soveltuvaa. Kuusamon strategisessa yleiskaavassa alue on varattu lähivirkistysalueeksi. Alueella on vesi- ja viemäriverkostoa. Varaus tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavan yhteydessä.

Laajentumisvaraus 2. Tamppiahon alue

Tamppiahon alue sijaitsee n. 1,5 km Nilonkankaan koululta ja sieltä on hyvät jalankulun ja pyöräilyn yhteydet keskustaan. Kaupungilla on alueella maanomistusta, mutta alueen toteuttaminen edellyttää myös maanhankintaa. Alue soveltuu hyvin Kirkonkylän kaupunkirakenteen laajennus- ja tiivistämiskohteeksi. Alueella on vesi- ja viemäriverkostoa. Varaus tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavan yhteydessä.

Laajentumisvaraus 3. Leskelän alue

Alue sijaitsee lähellä keskustan palveluja ja sieltä on hyvät jalankulun ja pyöräilyn yhteydet VT-5:n alikulkuineen keskustaan. Nilonkankaan koulu on noin 2 km päässä. Kaupungilla on alueella hieman maanomistusta, mutta alueen toteuttaminen edellyttää myös maanhankintaa. Alue on jo tiiviisti rakentunut suunnittelutarveratkaisuilla. Alue soveltuu hyvin Kirkonkylän kaupunkirakenteen laajennus- ja tiivistämiskohteeksi. Alueella on vesi- ja viemäriverkostoa. Varaus tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavan yhteydessä.

Laajentumisvaraus 4. Järvenpää-Heliharjun alue

Järvenpää-Heliharjun alue on Leskelän alueen pohjoispuolella ja on Kuusamon strategisen yleiskaavan mukainen asemakaavan laajentumissuunta asumiselle. Alue sijaitsee valtatie viiden länsipuolella, Meskusvaarantien ja Nilonjärven välissä. Alue on yksityisten maanomistajien hallinnassa. Aluetta esitetään asemakaavan laajentumisalueeksi mm. rakentamiskelpoisen maaperän, hyvien liikenneyhteyksien ja keskustan läheisenä alueena. Nilonkankaan koulu on noin 2-3 kilometrin päässä. Alueelle on mahdollista kaavoittaa mm. hieno ranta-reitti kaupunkilaisten virkistyskäyttöön ja yhdistää Leskelän alueeseen. Alueella on vesi- ja viemäriverkostoa. Alueen laajuuden takia asemakaavoitus on syytä jakaa useampaan osaluueeseen Nilon koulun etäisyys huomioiden. Varaus tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavan yhteydessä.

Laajentumisvaraus 5. Kyhälän alue

Kyhälän alue on Tamppiahon itäpuolella ja sijoittuu Kolvankijärven eteläpuolelle lentokenttää vastapäätä. Kaupungilla on alueella maanomistusta. Alueelle ei yllä kevyenliikenteen verkostot ja myös tieverkostoa joudutaan kehittämään. Myös vesi- ja viemäriverkko puuttuu alueelta. Alue varataan pitkän tähtäimen laajennusvaraksi ja huomioidaan seuraavissa kaavoitusohjelmissa toteutuneen kehityksen (ml. infrastruktuuri) ja tosiasiallisen kysynnän mukaan.

3.2 RUKAN PYSYVÄ ASUMINEN

Rukalla on lomarakentamisen ohella kysyntää myös pysyvälle asumiselle. Rukan alue hyvine harrastusmahdollisuuksineen houkuttelee Kuusamoon muuttavia ja ennen kaikkea Rukalla työskenteleviä. Rukan työpaikkatarjonnan kasvu luo pysyvän asumisen tarpeita alueelle. Samoin vaikuttaa yleistyvää etätö. Kaupungilla on tällä hetkellä vapaana Rukalla 3 kpl pientaloja ja 12 kpl omakotitalotontteja. Tulevaisuutta varten myös pysyvää asumista on syytä kehittää.

Kaavoitusohjelmassa osoitetaan pysyvään asumiseen soveltuvia alueita myös Rukan alueella. Tarkasteluun otetaan useampi alue, jotta toteutuksen osalta on vaihtoehtoja. Alueiden tarkempi toteutus ratkaistaan yleis- ja asemakaavoilla.

Asumisalueiden sijoittumiseen vaikuttaa liikenne- ja palveluverkko, kuten koulu ja päiväkoti sekä kaupalliset palvelut. Erityisen tärkeä on etäisyys Rukan koululle.

Keskustoimintojen alueille työpaikkojen lähelle Länsi- ja Itä-Rukan kävelykyliin sekä Uuttu-ahoon varataan myös pysyvän asumisen mahdollisuus palvelemaan Rukan työpaikka-asumista. Kasvatettaessa pysyvää asumista tulevaisuudessa varaudutaan myös koulu- ja päivähoidon sekä kaupallisten palvelujen lisätarpeisiin kaavallisesti. Myös liikenneverkoston ja vesihuollon tarpeet tarkastellaan yleiskaavatasolla.

Rukan tulevaisuuden asemakaavan laajentumissuunniksi **pysyvään asumiseen** varataan seuraavat alueet:

Laajentumisvaraus 1. Riutan alue

Rukan ydinalueen osayleiskaavan muutoksen vaiheessa 2 varataan Rukanriutan alue asemakaavoitettavaksi kaksoismerkinnällä, joka sallii loma- ja pysyvän asumisen alueella. Alue on sijainniltaan pysyvien asumisalueiden välissä ja liikenneyhteydet ovat erinomaiset. Alueelle on ollut kysyntää käyttötarkoituksen muutoksille loma-asumisesta pysyvään asumiseen viime vuosina. Rukan koululle sekä kaupallisiin palveluihin on matkaa n. 1-1,5 km. Myös

infra on rakennettu alueelle. Varaus tutkitaan Rukan ydinalueen osayleiskaava vaiheen 2 yhteydessä.

Laajentumisvaraus 2. Kivivaaran alue varataan asemakaavoitettavaksi vireillä olevassa ydinalueen osayleiskaavan vaiheessa 2. Alue on jatkumo Kivilammen pysyvän asumisen asemakaavaan, jonka liikenneverkoston alue on helposti liitettävissä. Rukan koululle ja kaupallisiin palveluihin on matkaa n. 2-3 km. Varaus tutkitaan Rukan ydinalueen osayleiskaava vaiheen 2 yhteydessä.

Laajentumisvaraus 3. Moisasenlammen- ja Heikkalan alue

Kaupunginhallitus on päättänyt 18.6.2013 § 163 Heikkalan alueen asemakaavoituksesta, joka liittyy pohjoisosalta Keisarinharjun asemakaavaan ja eteläosalta länsi-Rukan asumisen alueisiin. Valtatie viiden länsipuolelle Kesäjärven-Moisasenlammen ympäristöön on jo rakennettu runsaasti loma-asumista Kesäjärven osayleiskaavan maankäyttösuunnitelmiin perustuen. Vireillä olevassa Rukan Länsipuolen osayleiskaavassa varataan Rukan koulun ja kaupallisten palvelujen läheisyydestä asemakaavoitettavaksi aluetta kaksoismerkinnällä, joka sallii pysyvän- ja loma-asumisen alueella. Rukan koululle ja kaupallisiin palveluihin on matkaa n. 1-2 km. Alueella on vesi- ja viemäriverkostoa. Varaus tutkitaan Länsi-Rukan osayleiskaavan yhteydessä.

3.3 ELINKEINOELÄMÄ JA TYÖPAIKAT

Kuusamon alueen elinkeinoelämän painopisteet ovat metsä- ja puutoimialalla, matkailulla, kaupan alalla, maataloudella ja elintarviketuotannolla.

Kaupunkikonsernilla on käynnissä olevia ja käynnistymässä useita kehittämishankkeita, joiden tavoite on investointien edistäminen ja yritysten toimintaympäristön kehittäminen. Hiljattain kaavallisesti (yleis- ja asemakaava) valmistunut Kuubion teollisuusalue on parhaillaan kehittymässä. Alueelle on jo rakennettu Kirkonkylän uusi jätevedenpuhdistamo. Alueelle on rakentumassa sähkökattila/akkuinvestointi sekä ovi- ja elementtitehdas. Myös muita hankkeita on vireillä, joita on eri vaiheissa useita kymmeniä, jakaantuen jokseenkin tasaisesti Rukan ja taajaman kesken. Myös muita tonttivarauksia on tehty. [Investoinnit Kuusamoon ja Rukalle - Invest in Kuusamo](#)

Kylien kehittämistä jatketaan eri kaavamuotojen kautta, kyläkaavoilla yleiskaavojen yhteydessä, ranta-asemakaavoituksella sekä sijoittamisluvituksen kautta.

Avoimia työpaikkoja löytyy esimerkiksi ravintola-alalta, metsäteollisuudesta, kuntasektorilta ja matkailualalta. On ennakoitu, että Kuusamo tarvitsee lähivuosina n. 1 000 uutta työntekijää [Töihin Kuusamoon - Kuusamo](#)

Kaavallisesti kehitetään ja panostetaan alueen vetovoimaan ja mahdollistetaan tulevaisuuden investoinnit ja sitä kautta syntyy työpaikat sekä asuntojen ja tonttien tarve.

Rukan alueen kaupallisia palveluja vahvistetaan ja kehitetään keskustoimintojen alueiden lisäksi Rukatunturintien risteysalueesta jatkumona etelään päin VT-5:n itäpuolella, joka on liikenteellisesti helposti saavutettavissa. Kaupungilla on maanomistusta alueella.

Vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltu. Vähittäiskaupan suuryksikköjen sijainti on määritelty maakuntakaavassa (C-2). Kirkonkylän osalta aluevaraus sijoittuu ydinkeskustan ja markettien väliselle alueelle. Kuusamon keskustoimintojen aluetta kehitetään maakunnan alueellisena kaupan pääkeskuksena. Tarkemmassa sijoittelussa tärkeässä roolissa on saavutettavuus liikenteellisesti (etäisyys, joukko- ja kevytliikenne).

Aluevarauksia tutkitaan myös VT-5:n vaikutuspiiristä Kirkonkylän kohdalla. Tropiikin alueelle on hiljattain tehty asemakaavamuutos erikoistavarakaupparakennuksen (5000 kem²) rakentamiseksi Kitkantie-VT-5:n risteysalueen pohjoispuolelle. Kaupungilla on maanomistusta myös em. alueen eteläpuolella, jonka kaavoittamista ”*elämykselliseksi kaupapaikka-*

alueeksi” tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavassa. Kuusamon strategisessa yleiskaavassa alueet on varattu Rukan matkailukaupungin (RM), työpaikka- (tp) ja asumisen (A) alueiksi. Aluevarauksen mukaan kauppapaikkakeskittymä palvelisi koko matkailukaupunkia ja laajemmin koko maakuntaa sekä kansainvälistä matkailua. Kirkonkylän osayleiskaavassa varaudutaan tarvittaviin kaavallisiin varauksiin.

3.4 VIRKISTYS- JA PALVELUT

Kuusamon virkistys- ja palvelurakenne perustuu vahvasti luontoon ja aktiviteetteihin, matkailupalveluihin ja kaupungin palveluverkkoon.

Kuusamon vahvuuksia ovat rauhallisuus, turvallisuus, harrastusmahdollisuuksien laajuus ja luonnon kauneus ja läheisyys sekä palveluiden saatavuus. Palveluja myös kehitetään alueelle muuttajien ja asukkaiden näkökulmasta, jolloin ne pidetään jatkossakin laadukkaina.

Kuusamo tunnetaan Rukan urheilu- ja virkistysalueista ja rikkaasta luonnosta sekä nähtävyyksistä. Oulangan kansallispuistoon sijoittuvan Karhunkierroksen (n. 82 km ja Pieni-Karhunkierros n. 12 km) kävijämäärät ovat vuosittain n. 200 000 henkilöä. Luonnonkauniin reitin varrella voi ihastella jylhiä koskia, kanjoneita, jyrkkiä kallioita ja rikasta luontoa.

3.5 TUULIVOIMA

Kuusamon kaupunkiin ei ole laadittu tuulivoiman osalta erillistä selvitystä. Uusia tuulivoiman yleiskaavoja on vireillä eri puolilla Kuusamoaa. Kaupunki edistää tuulivoimaa puhtaana energian tuotannon muotona.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun seudulliset tuulivoiman aluevaraukset sijaitsevat kaupunkimme reuna-alueilla johtuen mm. sähköverkoston sijainneista, kapasiteetin riittävydestä, tuuliolosuhteista ja asumisen sijoittumisesta. Haasteita hankkeiden sijoittumiselle ja suunnittelulle aiheuttaa mm. puutteelliset valtakunnalliset voimajohtolinjat (400 kV) ja puolustusvoimien tutkavalvonta Itä-rajalla. Kaupunki on pyrkinyt vaikuttamaan esteiden poistamiseen ns. tuulivoimakompensaation (kompensaatiolaki) työryhmän työskentelyllä, joka on nostanut asiaa valtakunnan keskusteluun ja vaikuttanut asiaan laajasti Itä-Suomessa.

Kuusamon strategisen yleiskaavan linjauksen mukaisesti asutuksen vähimmäisetäisyyden suositus tuulivoimalaan on 2 km. Ei seudullisia tuulivoiman yleiskaavoja kaavoitetaan hankekohtaisesti.

3.6 AURINKOVOIMA

Aurinkovoimaloiden alueita ohjataan maankäytön kannalta sopiville paikoille rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille. Peltojen ja metsämaan merkittävää käyttöä aurinkovoimaan pyritään välttämään.

Alueidenkäyttölain luonnoksessa esitetään omat pykälänsä myös aurinkovoimala-alueiden kaavoitukseen tuulivoiman tapaan. Aurinkovoiman lisäämiseen vaikuttaa osittain em. puutteelliset voimajohtovaraukset. Energian tuotantomäärät ovat kuitenkin pienempiä ja se voidaan käyttää helpommin lähialueilla. Alueellinen sähköverkosto on oltava kunnossa ja otettava huomioon hankkeiden sijoittelussa. Aurinkovoiman teolliseen tuottamiseen soveltuvia alueita ovat käytöstä poistuneet turvetuotantoalueet, peltoalueet, vajaakäytössä olevat teollisuus-, varasto-, kaatopaikka-, maa-aines- yms. alueet. Pienempiä hankkeita voidaan toteuttaa matkailu-, teollisuus-, ym. rakentamisen yhteydessä. Uusiutuvan energian toteuttaminen siihen kuuluvine akkuvarastoineen parantaa huoltovarmuutta ja vähentää sähkökatkojen haittoja. Aurinkovoiman yleis- ja asemakaavat laaditaan pääasiassa hankekaavoina.

3.7 ILMASTO- JA YMPÄRISTÖTAVOITTEET

Ilmasto- ja ympäristötavoitteita ohjaa ilmastolaki (hiilineutraali Suomi 2035), alueidenkäytölaki (hillintä ja sopeutuminen), ympäristönsuojelulaki (päästöjen vähentäminen), luonnonsuojelulaki (hiilinielujen turvaaminen), EU:n ilmastolaki (ilmastoneutraalius v. 2050 mennessä), EU:n Green Deal (ilmastopolitiikka, luonnon monimuotoisuus, kiertotalous, kestävä liikenne ja energiajärjestelmät).

Ilmasto- ja ympäristölainsäädäntö ohjaa ilmastokestävää yhdyskuntarakennetta, luonnon ja virkistysalueiden pitkäjänteistä turvaamista, kestävä matkailua ja palvelurakennetta. Kuusamon vahvat luontoarvot voidaan säilyttää samalla kun alueen elinvoimaa kehitetään.

Kuusamon tavoite on saavuttaa hiilineutraalius ja jätteettömyys vuonna 2030 sekä olla energian ja ruokatuotannon osalta omavarainen ja ylikin.

Maakuntaohjelmassa ilmasto- ja ympäristötavoitteet sisältyvät kaikkiin osa-alueisiin; ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistäminen ja yhteensopivuus kansallisten ja EU-tavoitteiden kanssa [Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma-2026-2029-Ymparistoselostus.pdf](#).

Kuusamon kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteet sisältävät strategisia ja laadittuja suunnitelmia jotka keskittyvät luontoon ja hyvinvointiin.

3.8 KYLIEN RAKENTAMISEN OHJAUS

Kuusamon strategisen yleiskaavan mukaiset kylä-alueet ovat suunnittelutarvealueita, joihin myönnetään sijoittamisluvan kautta rakentamisluvat uusille rakennuspaikoille. Rakennuspaikkojen/luvituksen yhteydessä ei käytetä emäkiinteistön mitoitustarkastelua. Rakentamispaine on vähäistä ja kyläalueille toivotaan uusia asukkaita elävöittämään maaseutua. Mikäli joillekin kyläalueille muodostuu rakentamispainetta enemmän, kaupunki laatii tarvittaessa kyläkaavoja ohjaamaan rakentamista. Muodostettavan rakennuspaikan vähimmäiskoko on 5000 m². Kuusamon kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.2.2025.

3.9 LIEVEALUEIDEN RAKENTAMISEN OHJAUS

Kuusamon kaupungin lievealueiden laajuus on määritelty Kuusamon strategisen yleiskaavan yhteydessä ja se noudattelee vesi- ja viemäriverkostoa. Alueelle rakentaminen edellyttää liittymistä verkostoon. Alueilla on käytetty emäkiinteistötarkastelua, koska rakentamispaineita tietyillä suunnilla on ollut ja sillä on varmistettu maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Perustettavan rakennuspaikan vähimmäiskoko vaihtelee 2500-5000 m² välillä. Asian nykytilaa tarkastellaan vireillä olevan kirkonkylän osayleiskaavan yhteydessä.

3.10 HAJA-ASUTUSALUEIDEN RAKENTAMISEN OHJAUS

Pääsääntöisesti rakennusvalvonta ohjaa rakentamista suurin rakentamislavin Kuusamon strategisen yleiskaavan linjauksien mukaisesti. Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla ohjataan rakentamista maanomistajien tasapuolisuus huomioiden.

Poikkeamisten määrä on ollut vuosittain runsasta Kuusamossa (n.60-150 kpl) johtuen lähinnä vilkkaasta lomarakentamisesta rannoille (kaupungin alueella yli 7000 lomarakennusta). Laaja kuntamme sisältää paljon vesistöjä ja kaikkia rantoja ei voida tutkia kaavoituksella. Uuden rantarakennuspaikan perustaminen vaatii aina poikkeamisen. Myös olemassa olevalle rakennuspaikalle rakentaminen voi vaatia poikkeamisen riippuen hankkeesta. Poikkeaminen koskee myös rakentamislain (1.1.2025) mukaisia luvista vapautettuja rakennuksia, mikäli rantarakennuspaikkaa ei ole perustettu.

4.0 KAAVOITUSHANKKEIDEN OHJELMAT

4.1 YLEISKAVAOHJELMA

TULOSKORTTI

RUKAN YDINALUEEN OSAYLEISKAAVA, vaihe 2

Ydinalueen yleiskaavan tavoitteena on päivittää tavoitteelliset rakennusoikeuden määrät eri toimintoille, tutkia eri toimintojen mahdollisia laajentumisalueita, tutkia pysyvän asumisen sijoittumisedellytyksiä, tarkastella rakentamismahdollisuuksia tunturialueelle ja ratkaista Itä-Rukan kulkuyhteyksien kehittämislinjaukset.

Rukan ydinalueen osayleiskaavan muutos on jaettu vaiheisiin 1 ja 2. Vaihe 1 käsittää Länsi-Rukan kävelykylän ja Stadionin alueen ja kaavamuu-
tos mahdollisti Länsi-Rukan kävelykylän asemakaavamutoksen korttelissa 98 ja täten Arinahotel-
lin rakennustyöt saatiin käyntiin loppukesästä 2025.

Vaihe 2 käsittää loppuosan ydinalueesta. Alueelle tehty Natura-arviointi sisältää molemmat yleis-
kaavavaiheet 1 ja 2. Natura-arvioinnista pyydettiin LSL 35 §:n mukaiset lausunnot ja ne on saatu
syksyllä 2025. Lausuntojen palautteen perusteella laaditaan vielä tarkemmat lieventämistoimet
vaikutuksista Natura-alueiden suojeluperusteina oleviin lajeihin ennen kaavaehdotuksen hyväksy-
miskäsittelyä. Kuvassa alla lainvoimainen vaihe 1 Kävelykylä ja Stadionin alue ja vaihe 2 kaava-
luonnos. Kaupunginhallitus päätti 24.2.2026 muuttaa kaava-alueen rajausta lounaisnurkalla.

Kaava tullut vireille 2021. Valmistumisaikataulun tavoite 2026.

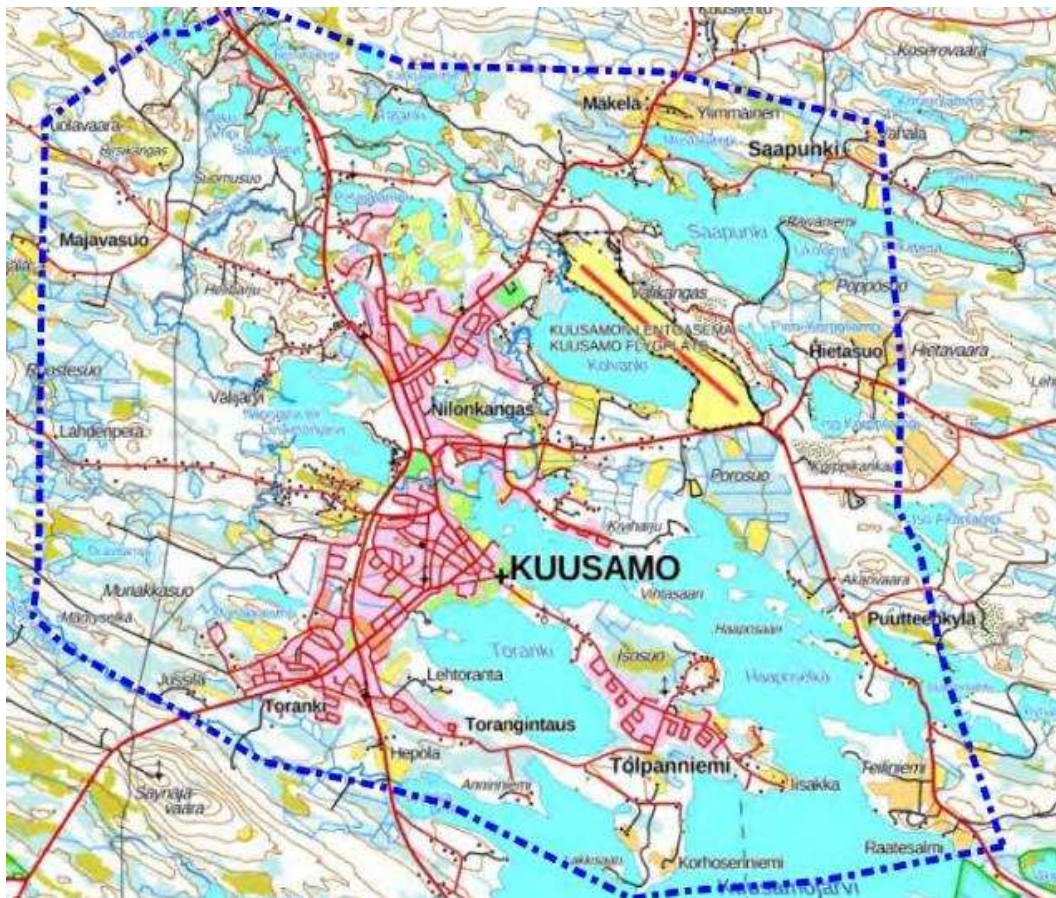
TULOSKORTTI

KIRKONKYLÄN OSAYLEISKAAVA

Kirkonkylän osayleiskaava laaditaan Kuusamon kirkonkylälle ohjaamaan tulevaa asemakaavoitusta.

Tavoitteina on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen kestävällä tavalla. Tärkeimpiä selvitettäviä kohteita ovat ydinkeskustan kehittäminen ja elävöittäminen, uudet asuinalueet, kaupan suuryksikköjen- ja erikoistavarakaupan sijoittelu, vanhan teollisuusalueen kehittäminen, Kuusamojärven ranta-alueiden tehokkaampi hyödyntäminen, lentokentän laajennustarpeet, Rajan alueen lisätarpeet sekä valtatie 5 varren liike- ym. rakentamisen suunnittelu ja virkistys-, viher- ja vesistöalueiden kehittäminen. Lisäksi arvioidaan myös vakituisen asutuksen laajennustarpeet muun muassa rajavartioston, Tamppiahon, Leskelän, Järvenpääntien-Heliharjun, Kyhälän ja lentokentän alueilla. Kuvassa alla aluerajaus peruskartalla.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2027.

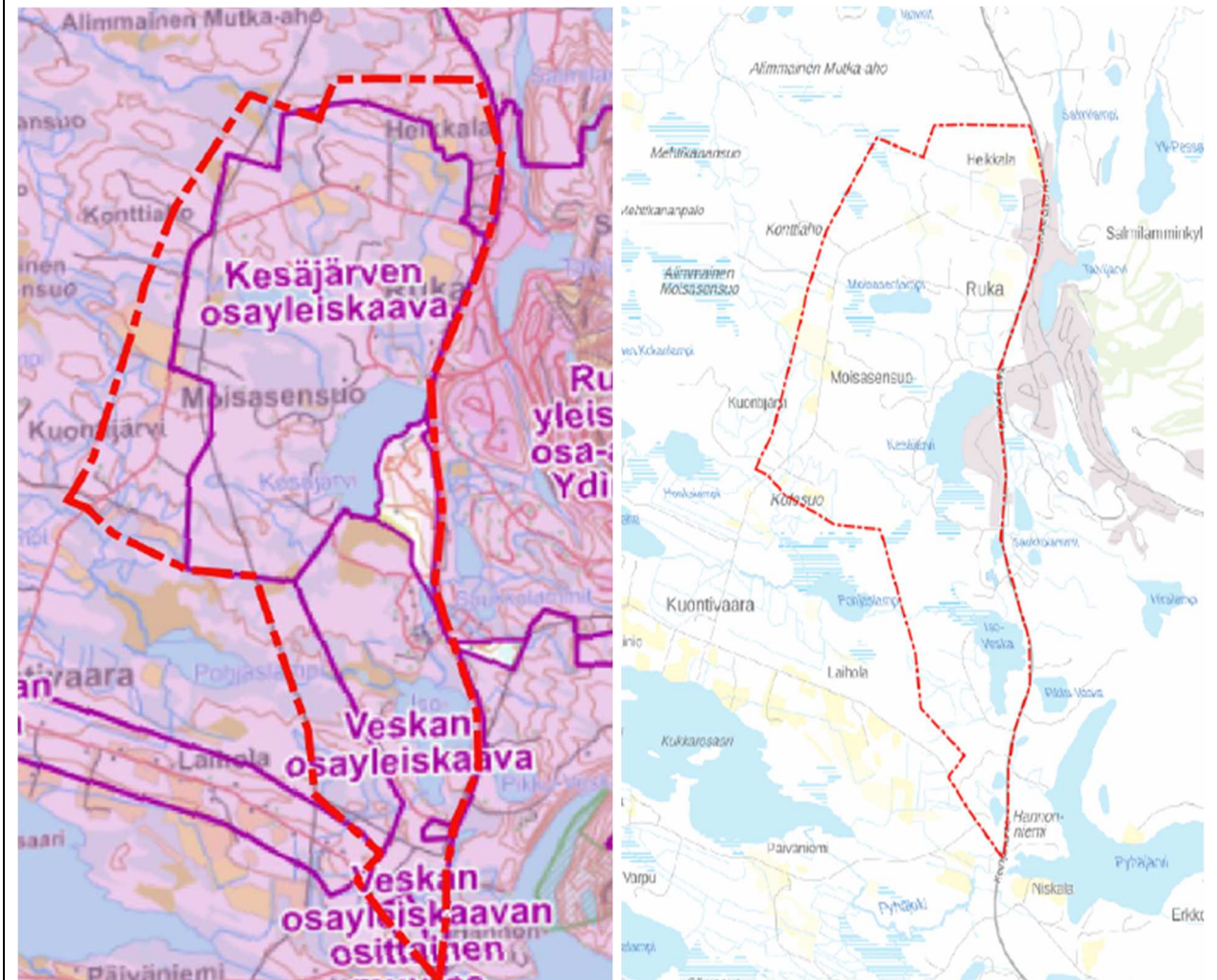

TULOSKORTTI

RUKAN LÄNSIPUOLEN OSAYLEISKAAVA

Kaavamuutos sijoittuu Kesäjärven ja Veskan osayleiskaavojen alueille, jotka on osittain vanhentuneet ja uusi yleiskaava korvaa ne. Yleiskaavassa tutkitaan osittain pysyvän asumisen sijoittamista lomarakentamisen lisäksi saavutettavuudeltaan edullisilla alueilla. Kaavamuutoksen tavoitteina on myös suunnittelualueen reitistöjen kehittäminen liittyen mm. Rukan ydinalueen osayleiskaavamuutoksen vaiheisiin 1 ja 2 (Natura-arviointi) sekä Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaavaan. Kaupunginvaltuuston linjaus matkailun ydinalueilla otetaan huomioon yleiskaavassa.

Kaava tullut vireille 2023. Valmistumisaikataulun tavoite 2028.

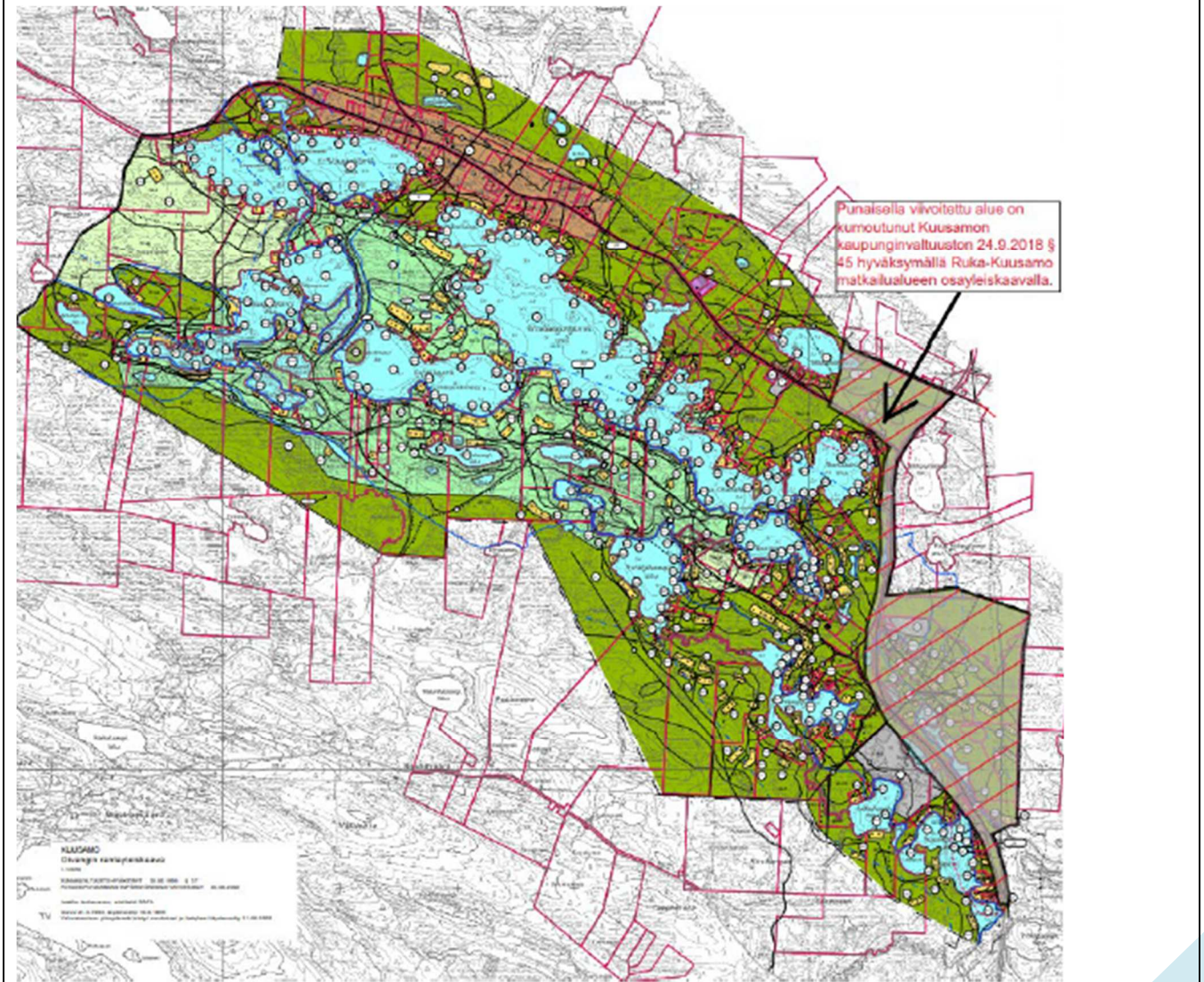

TULOSKORTTI

OIVANGIN RANTAYLEISKAAVA

Kaavamutosta valmistellaan kaupungin aloitteesta. Kaavamutoksen tavoitteena on rakennuspaikka-kohtaisten rakennusoikeuksien päivittäminen, pysyvän asumisen sijoittuminen ja käyttötarkoituksen muutokset, jätevesien määräykset, pohjavesialueen rajauksen päivittäminen, liikennejärjestelyt suunnittelualueella sekä Oivangin kylän ja maa- ja metsätalousalueiden rakennuspaikkojen suunnittelu. Kuvassa alla voimassa oleva Oivangin rantayleiskaava.

Kaava tullut vireille 2024. Valmistumisaikataulun tavoite 2027.

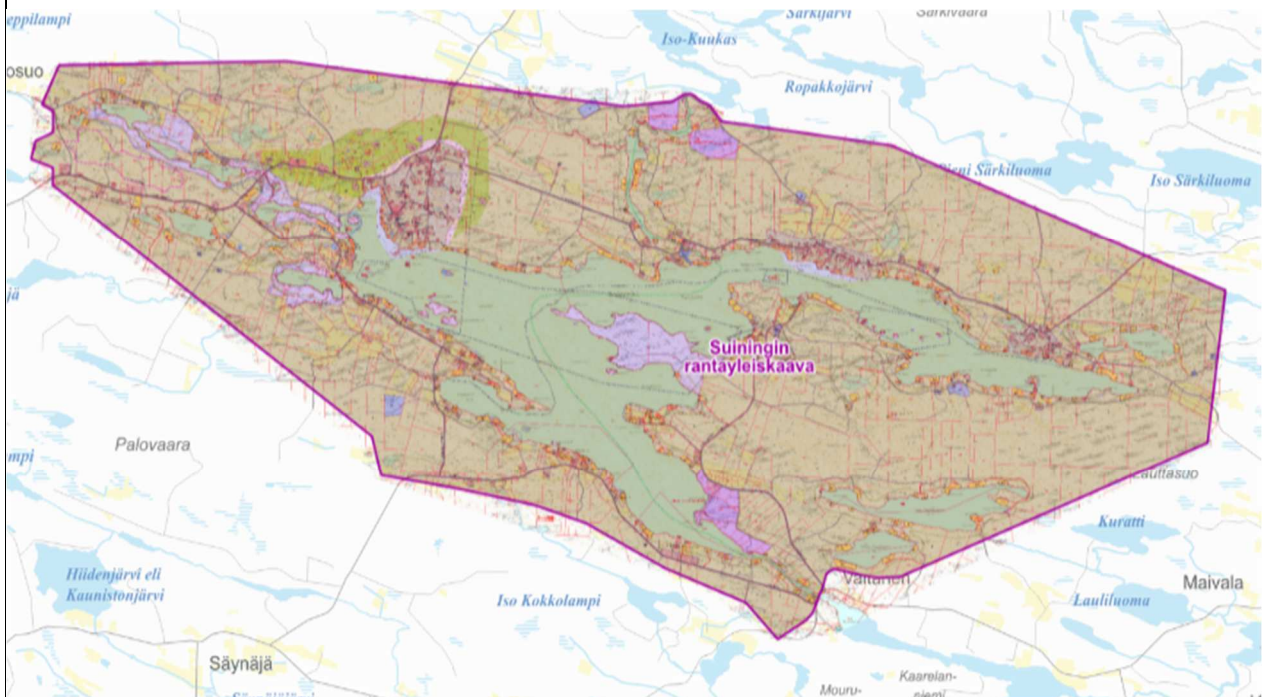
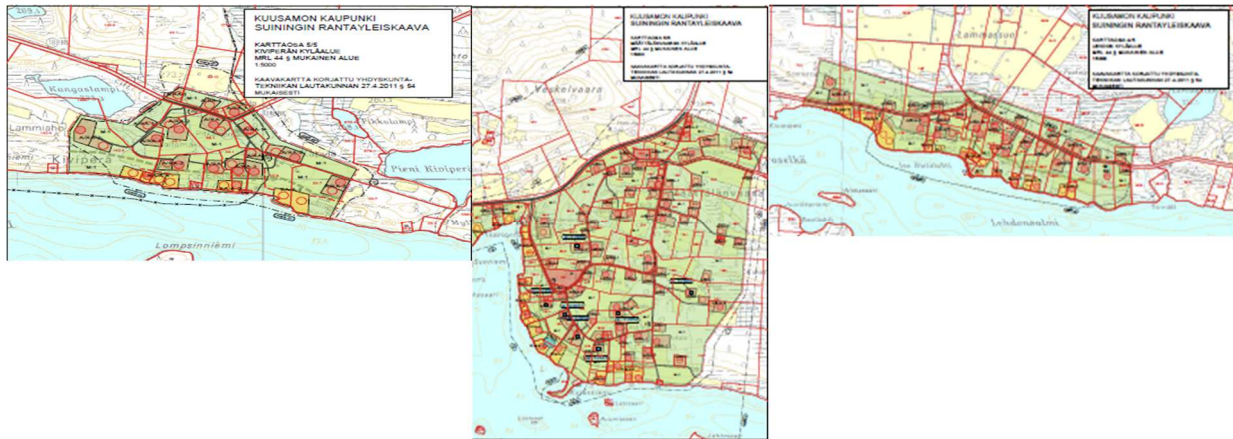

TULOSKORTTI

SUININGIN RANTAYLEISKAAVA

Kaavamuutoksen tavoitteena on päivittää rantayleiskaavan varaukset vastaamaan tämän hetken suojelualueita, kiinteistöjaotusta ja myönnettyjä poikkeamis- ja rakennuslupia. Rakennusoikeudet muutetaan Kuusamon strategisen yleiskaavan ja rakennusjärjestyksen mukaisiksi. Rakennusmääräykset laaditaan tämän hetken lainsäädäntöä ja käytäntöjä vastaaviksi. Kyläalueiden rantojen mitoitukset tarkistetaan. Muut tarvittavat muutokset käsitellään työn yhteydessä. Kuvassa alla kyläsuunnitelmat; Määttälänvaara, Kiviperä ja Lehto sekä voimassa oleva yleiskaava.

Kaava tullut vireille 2024. Valmistumisaikataulun tavoite 2026.

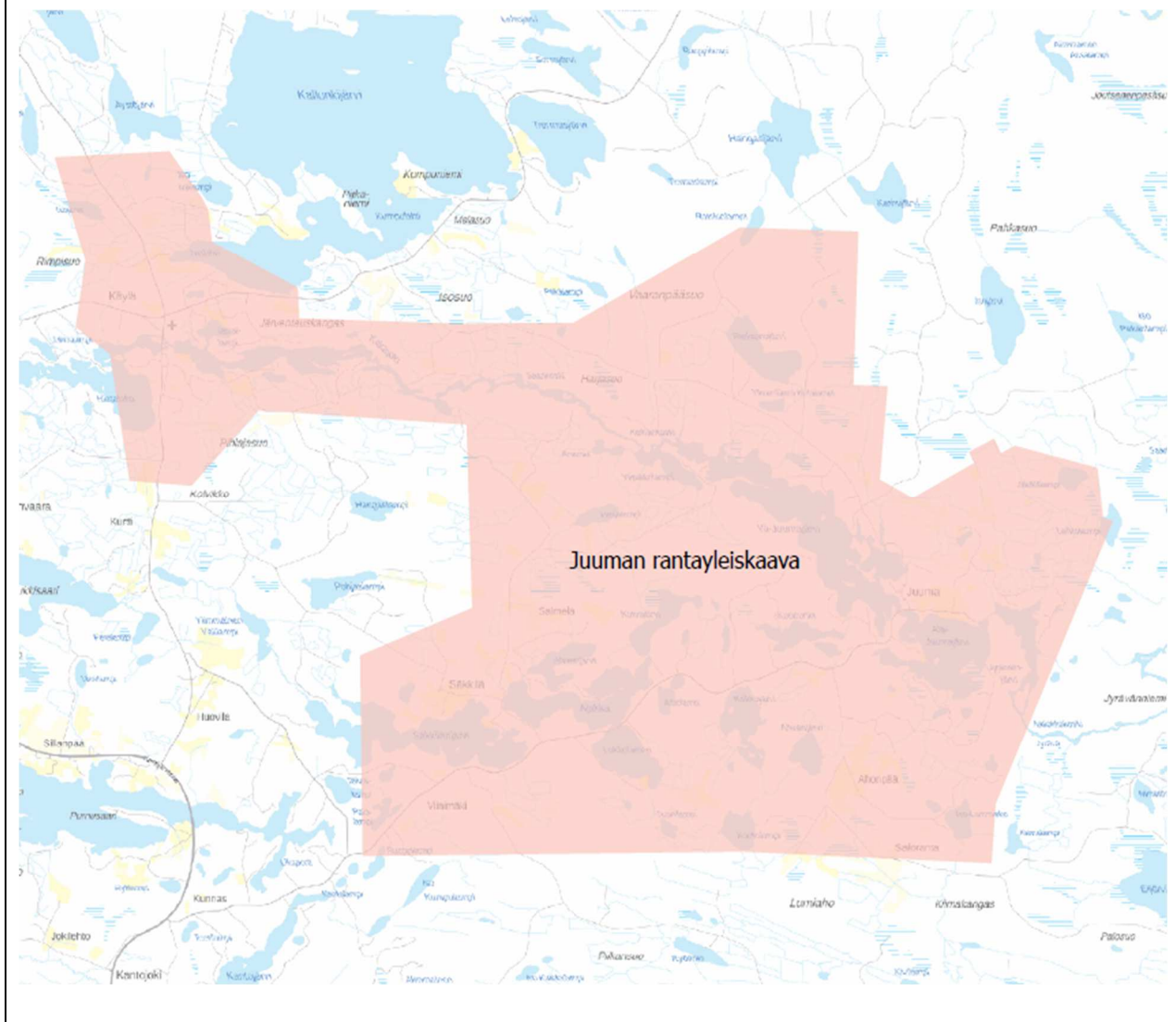

TULOSKORTTI

JUUMAN RANTAYLEISKAAVA

Juuman rantayleiskaava laaditaan ohjaamaan pääasiassa loma-asumista rannoilla ja selvittämään Käylän, Juuman ja Säkkilän kylien pysyvän asumisen lisärakentamismahdollisuudet. Lisäksi kaavassa tutkitaan kaava-alueen reitistöjen ja virkistysalueiden kehittämistoimet. Myös matkailuun liittyvät ohjelmalvelujen toiminnot ovat alueella vahvat (mm. koskenlasku, melonta). Mahdollisia muita tarpeita voi nousta esiin kaavaprosessin edetessä. Kuvassa alla aluerajaus.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2029.

TULOSKORTTI

UKONPALON TUULIVOIMAN OSAYLEISKAAVA

Hanketoimijana OX2 Green Finland Oy suunnittelee noin 70–80 tuulivoimalasta koostuvan tuuli-voimapuiston rakentamista Kuusamon kaupungin lounaisosaan noin 35 kilometrin etäisyydelle Kuusamon keskustan eteläpuolelle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 14.5.-12.6.2025. Kaavanlaatijana toimii Afry Oy.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2029.

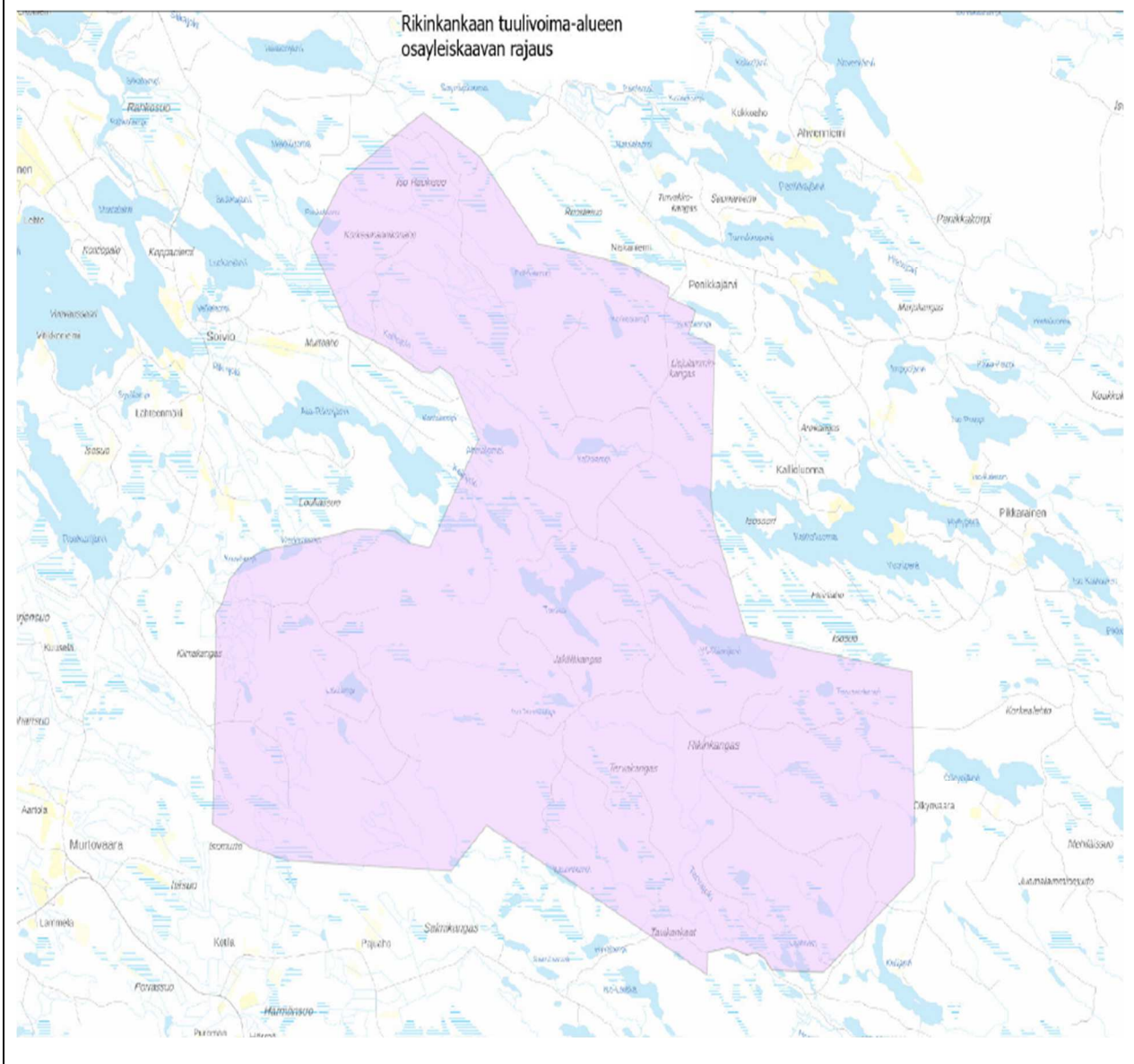

TULOSKORTTI

RIKINKANKAAN TUULIVOIMAN OSAYLEISKAAVA

Hanketoimijana Tuulialfa Oy suunnittelee noin 30-35 tuulivoimalasta koostuvan tuulivoimapuis-
ton rakentamista Kuusamon kaupungin kaakkoisosaan noin 5,2 kilometrin etäisyydelle valta-
kunnan rajasta sekä noin 19,2 kilometrin etäisyydelle Suomussalmen kuntarajasta ja noin 21
kilometrin etäisyydelle Taivalkosken kuntarajasta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli näh-
tävillä 14.5.-12.6.2025. Kaavanlaatijana toimii Afry Oy.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2029.

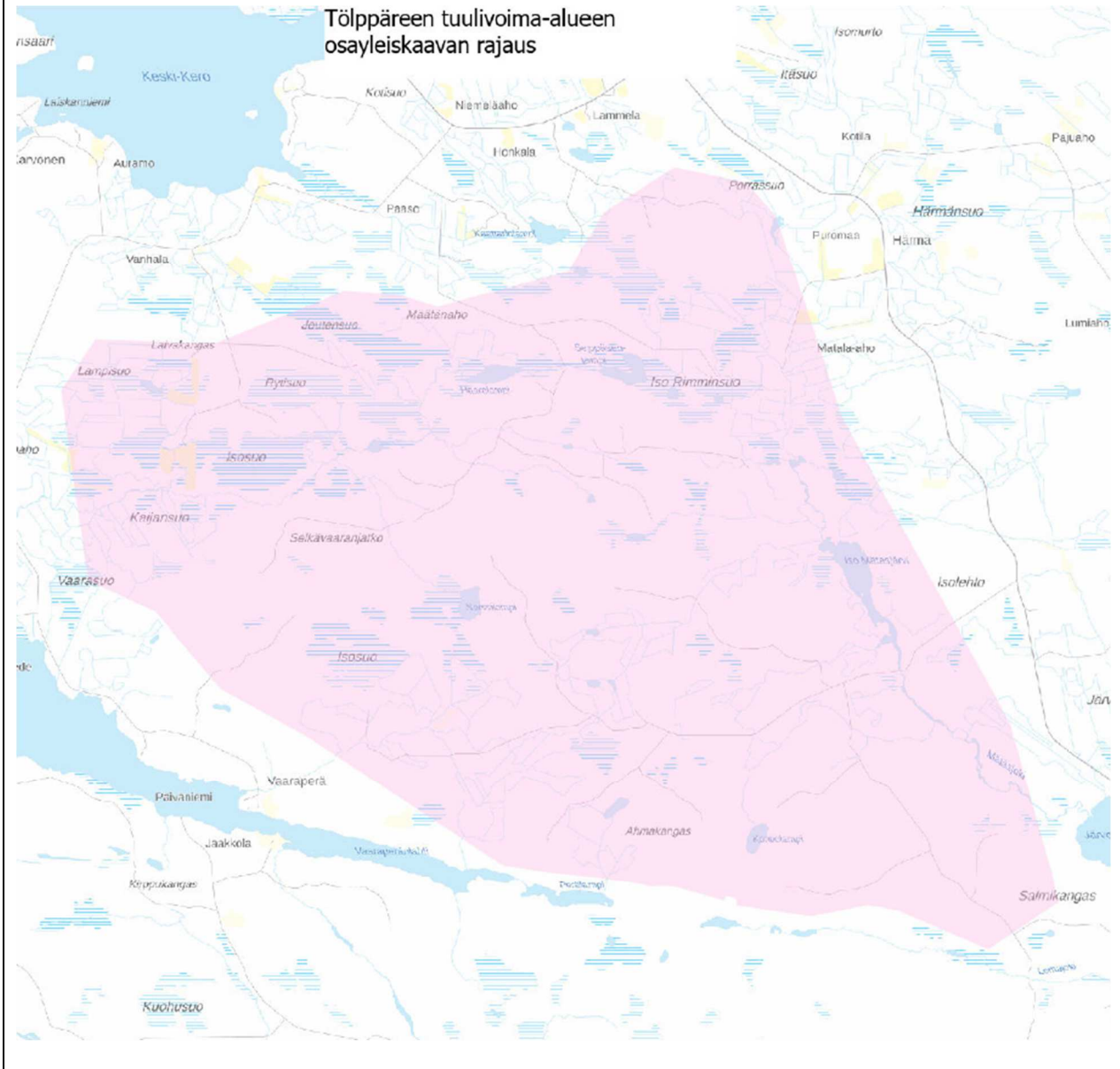

TULOSKORTTI

TÖLPPÄREEN TUULIVOIMAN OSAYLEISKAAVA

Tuulialfa Oy suunnittelee noin 30–50 tuulivoimalasta koostuvan tuulivoimapuiston rakentamista Kuusamon kaupungin eteläosaan noin 8,6 kilometrin etäisyydelle Suomussalmen kuntarajasta, noin 9,9 kilometrin etäisyydelle Taivalkosken kuntarajasta ja noin 11,8 kilometrin etäisyydelle valtakunnan rajasta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 14.5.-12.6.2025. Kaavanlaatijana toimii Afry Oy.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2029.

TULOSKORTTI

PYHÄJÄRVEN RANTAYLEISKAAVA

Kaavamuutoksen käynnistämisestä ja laajuudesta päättää Kaupunginhallitus.

Kaavamuutoksen arvioitu vireilletulo 2028. Valmistumisaikataulun tavoite 2030.

Karttaote voimassa olevasta Pyhäjärven osayleiskaavasta.

4.2 ASEMAKAAVAOHJELMA

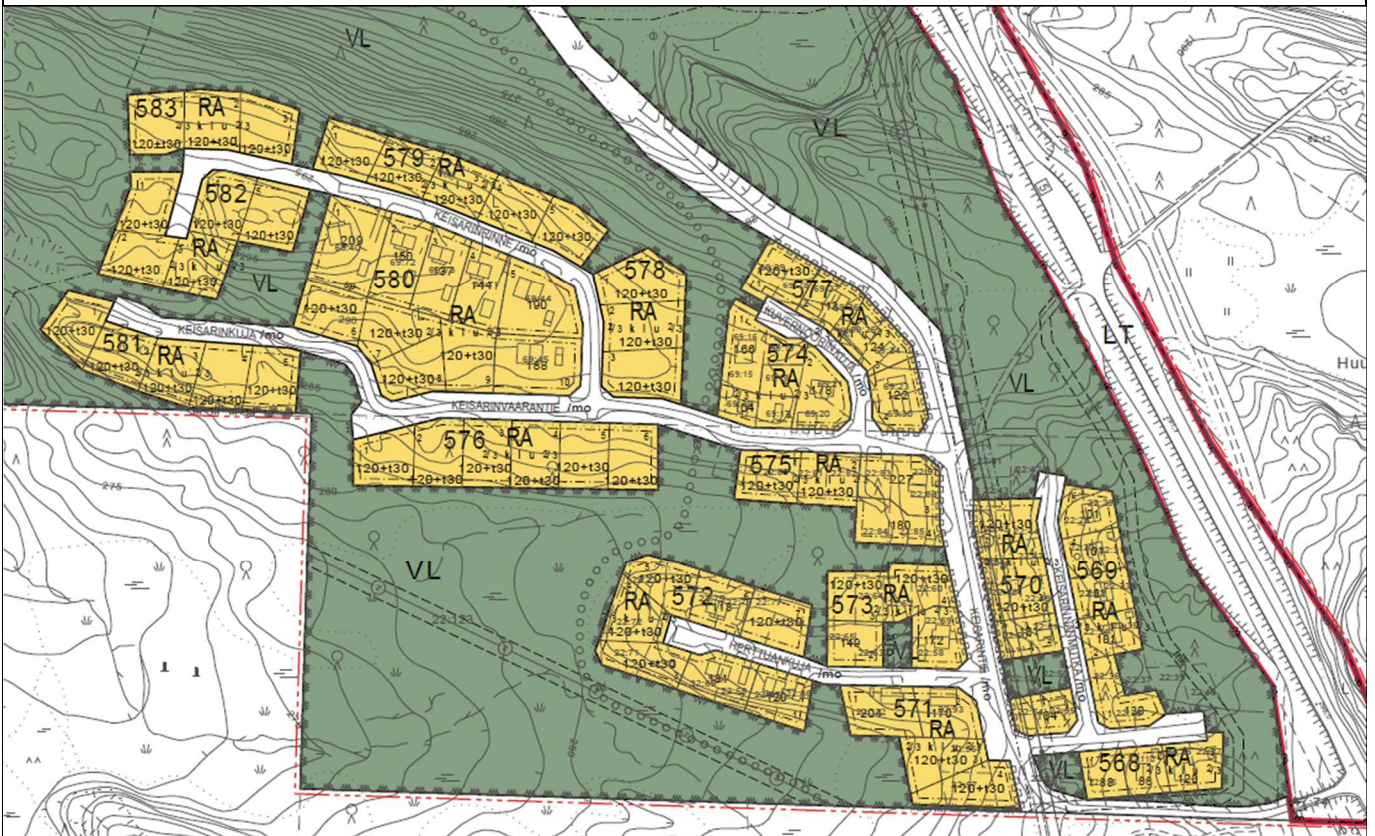
TULOSKORTTI

RUKAN KEISARIHARJUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Asemakaavan muutos ja laajennus on lähtenyt liikkeelle maanomistajan aloitteesta. Tavoitteena on laajentaa Keisarinharjun asemakaava-alueita ja lisätä alueelle lomarakennustontteja. Asemakaavan laajennus koskee vuonna 1993 asemakaavan hyväksymisen yhteydessä vahvistamatta jääneitä kortteleita sekä rakentamatonta viheraluetta. Asemakaavan muutoksella on tarkoitus korjata ohjeellisia tonttijakoja. Alue on toteutunut ohjeellisen tonttijaon vastaisesti. Asemakaavan muutoksessa ja laajaennuksessa selvitetään myös kulkuyhteys kaava-alueelle. Tällä hetkellä kulkuyhteyksiä alueelle ei ole toteutettu voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Kaavahankkeessa tehdään maankäytösopimus.

Karttaotteessa alla nähtävillä ollut 15.2.-16.3.2023 kaavaluonnos.

Kaava tullut vireille 2023. Valmistumisaikataulun tavoite 2027.

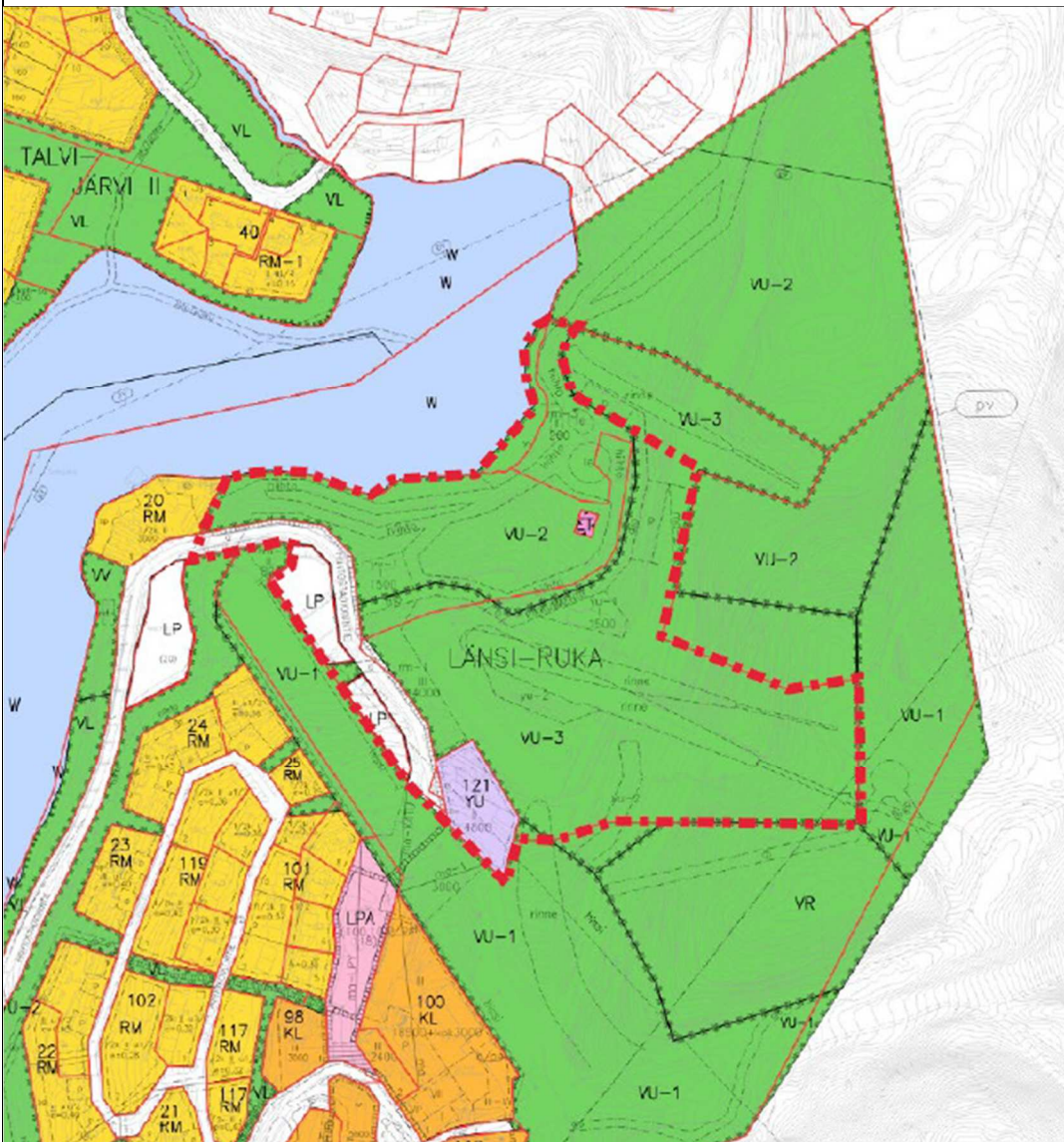

TULOSKORTTI

RUKAN HIIHTOSTADION

Rukan hiihtostadionin asemakaavamuutos käsittää korttelin 121 sekä siihen liittyvät katu-, urheilu-, pysäköinti- ja viheralueet. Kaavamuutoksessa tutkitaan alueen maankäytön osoittaminen olympiavalmennuskeskuksen tarpeisiin, joka liikuntarakentamisen osalta voi palvella myös Rukan koulua. Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa hotelli- ja majoituspalveluiden, sekä liikunta- palveluiden sijoittaminen suunnittelualueelle. Rinnealueen kehittämisen osalta tavoitteena on mahdollistaa FIS-vaatimukset täyttävä rinnealue. Karttaotteessa alla kaavamuutoksen aluerajaus voimassa olevan asemakaavan päällä.

Kaava tullut vireille 2024. Valmistumisaikataulun tavoite 2026.

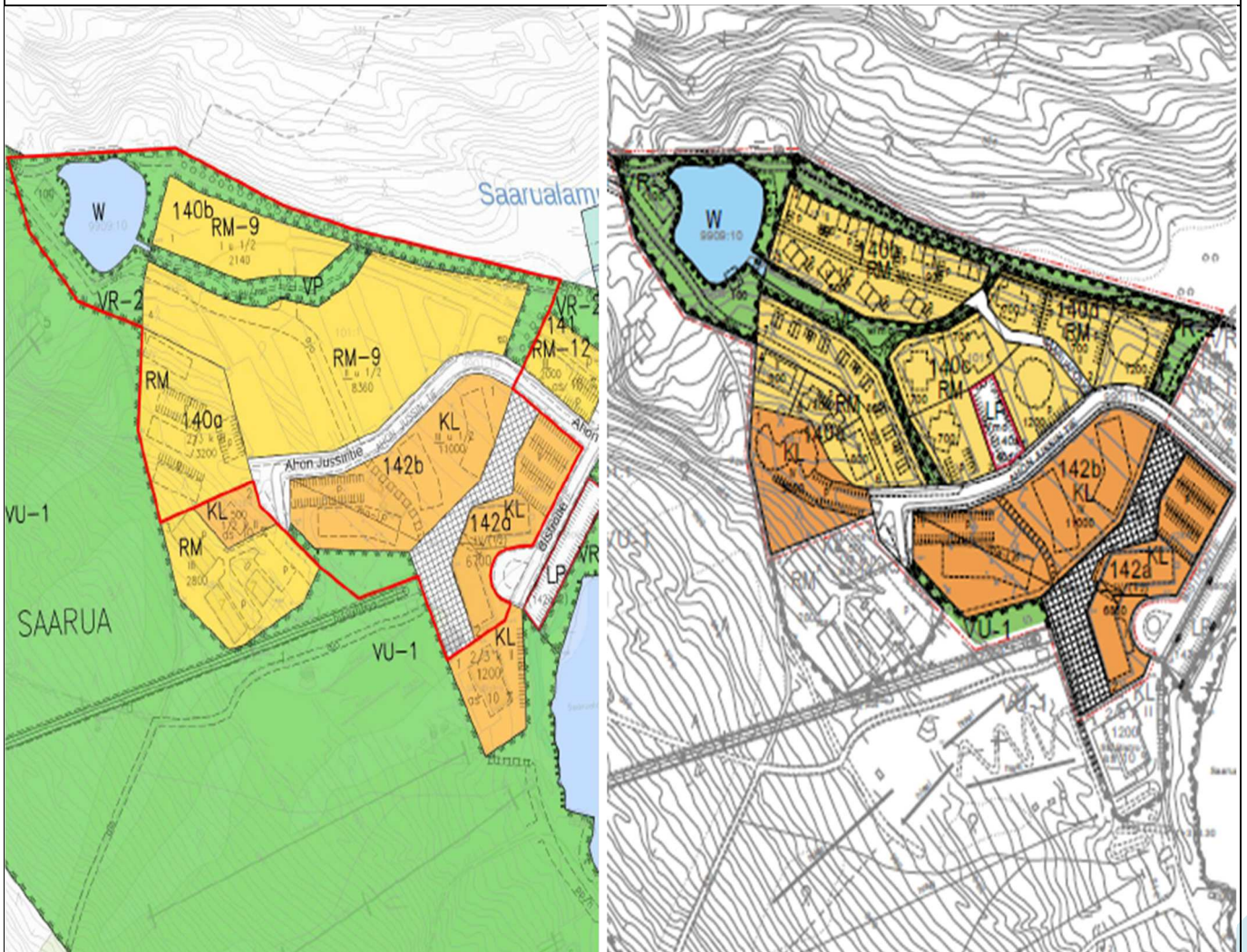

TULOSKORTTI

ITÄ-RUKAN KYLÄ

Itä-Rukan asemakaavan muutos käsittää korttelit 140b ja 142b ja korttelin 140a tontit nro 1 ja 4 sekä niihin liittyvät viher- ja vesialueet. Kaavamuutoksen korttelialueet ovat yksityisessä ja valtion (Metsähallitus) omistuksessa. Kuusamon kaupunki omistaa kaavamuutosalueen katu- ja viheralueet. Asemakaavan muutoksessa tutkitaan alueen matkailu- ja majoituspalveluiden kehittämistä ja edistetään Itä-Rukan alueen toteutumista. Tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt tonttijaon osalle kaavamuutosaluetta. Alla vasemmalla karttaote kaavamuutoksen aluerajauksesta voimassa olevan asemakaavan päällä ja oikealla 27.8.-25.9.2025 nähtävillä ollut kaavaluonnos.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2026.

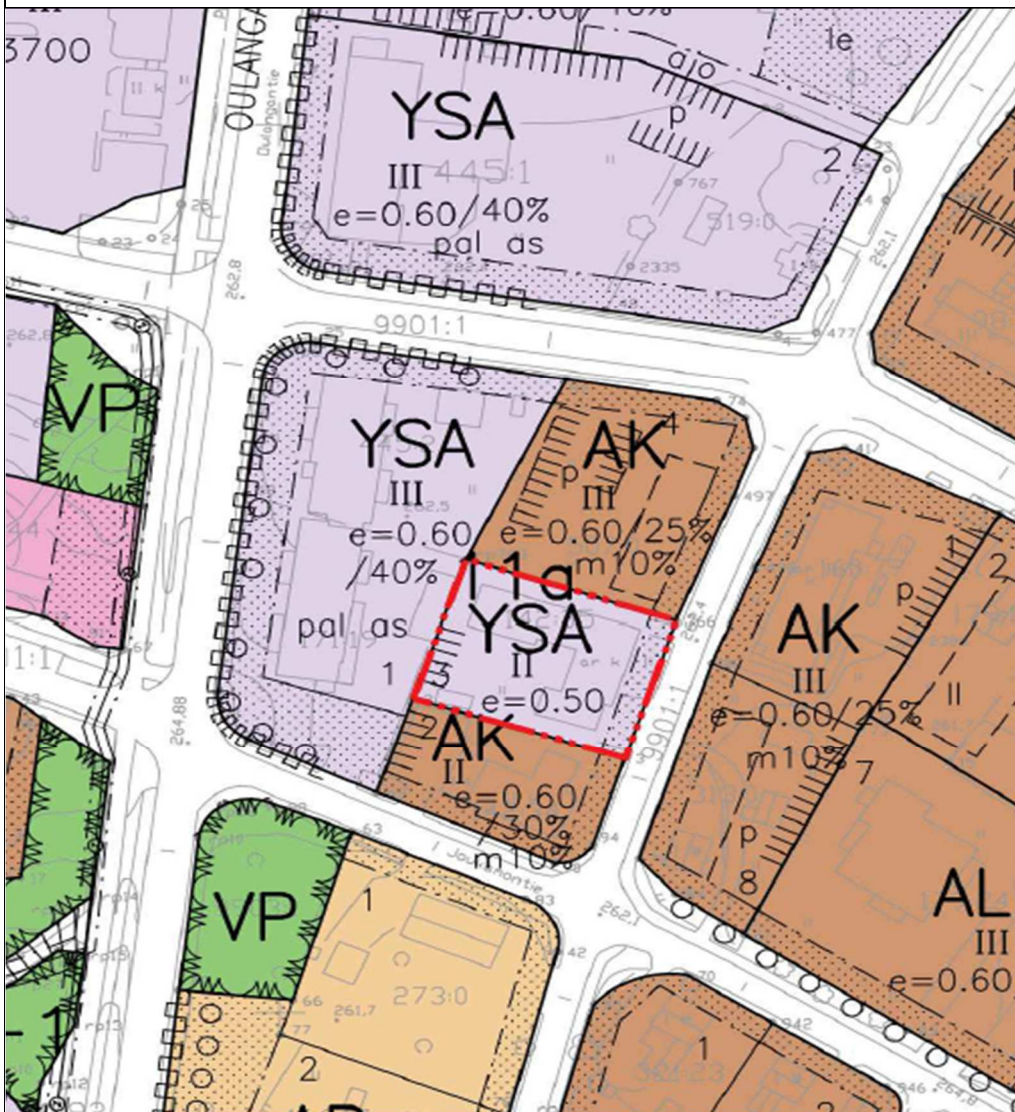

TULOSKORTTI

KORTTELI 11a TONTTI 3 KIRKONKYLÄSSÄ

Kirkonkylän asemakaavan muutos korttelissa 11a tontilla 3. Kaavamuutos on käynnistetty Tulevaisuuslautakunnassa 25.9.2025 § 77. Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa käytöstä poistuneen vanhusen palvelutalon muuttaminen asuinkäyttöön. Käynnistyspäätös Tulevaisuuslautakunta 25.9.2025 § 77. Kaavoitussopimus tehty maanomistajan kanssa. Alla karttaote kaavamuutosalueen aluerajauksesta.

Kaavamuutos tulossa vireille 2026. Valmistumisaikataulun tavoite 2027.

TULOSKORTTI

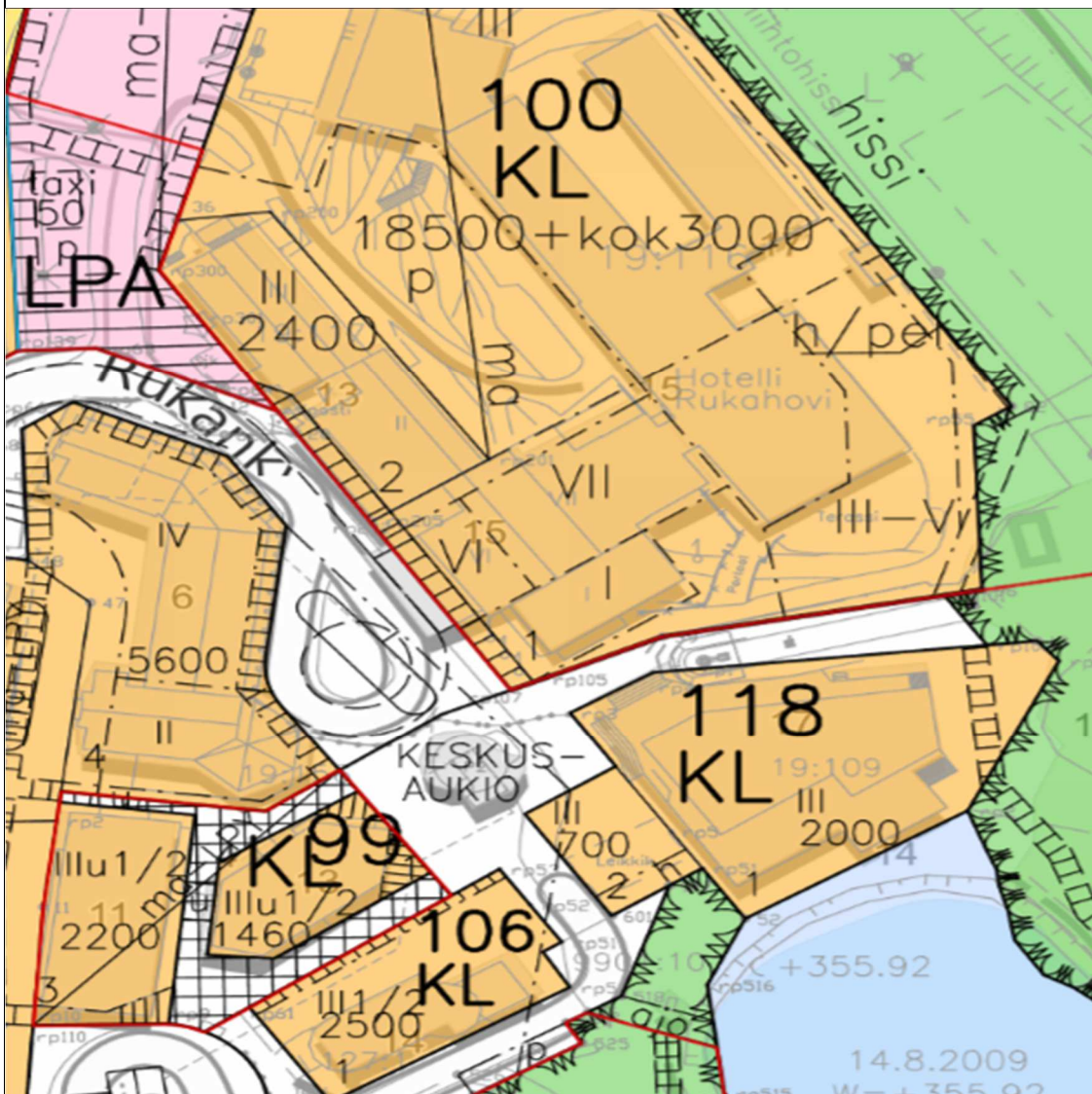
LÄNSI-RUKAN KÄVELYKYLÄ

Rukan ydinalueen vaihe 1 on saanut lainvoiman ja se mahdollistaa asemakaavamuutoksen alueella. Asemakaavan muutoksen yhteydessä päivitetään mm. Rukahovin vanhan osan rakennus-suojelun nykypäivän tilanne. Alueella on myös olemassa olevan rakennuskannan laajennustarpeita.

Työn käynnistyessä tavoitteet ja tarpeet täsmentyvät. Kaavamuutoksen käynnistämisestä ja muutosalueen laajuudesta päättää Tulevaisuuslautakunta.

Alla karttaote voimassa olevasta asemakaavasta.

Kaavamuutos tulossa vireille 2027. Valmistumisaikataulun tavoite 2028.

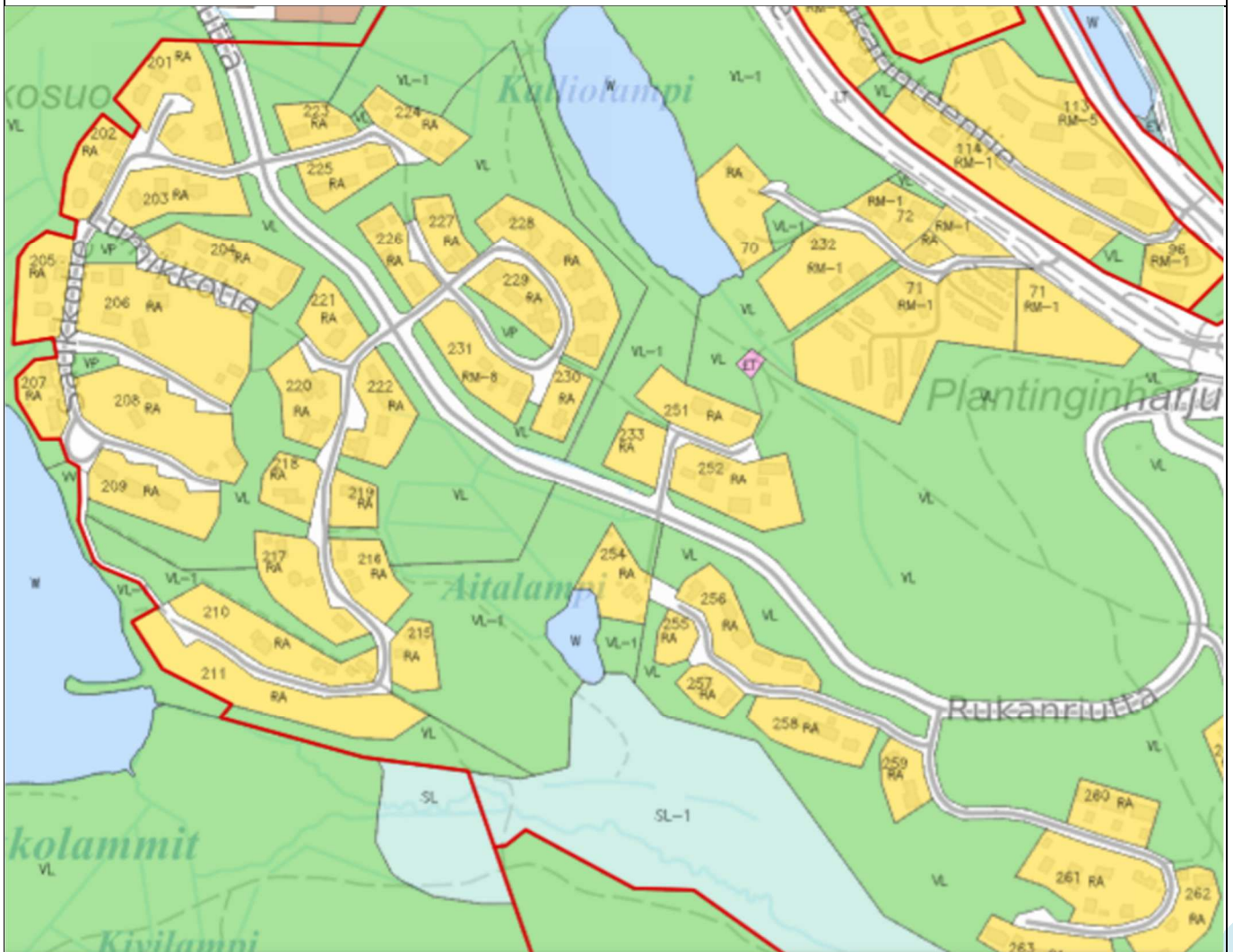
TULOSKORTTI

RUKARIUTAN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Kaavamuutos tulossa vireille v. 2027. Rukan pysyvän asumisen mahdollistaminen Riutan alueella. Tavoitteena on muuttaa kaavaa siten, että tonteille voi toteuttaa joko pysyvän asuinrakennuksen tai loma-asunnon. Rukankoulu ja palvelut sijaitsevat kävelymatkan päässä. Myös käyttötarkoituksen muutokset pysyvään asumiseen rakentamisluvalla onnistuu kaavamuutoksen jälkeen mikäli lomarakennus täyttää edellytykset. Työn käynnistyessä taavitteet ja tarpeet täsmentyvät. Kaavamuutoksen käynnistämisestä ja laajuudesta päättää Tulevaisuuslautakunta.

Alla karttaote voimassa olevasta Rukan asemakaavasta.

Kaavamuutos tulossa vireille 2027. Valmistumisaikataulun tavoite 2028.

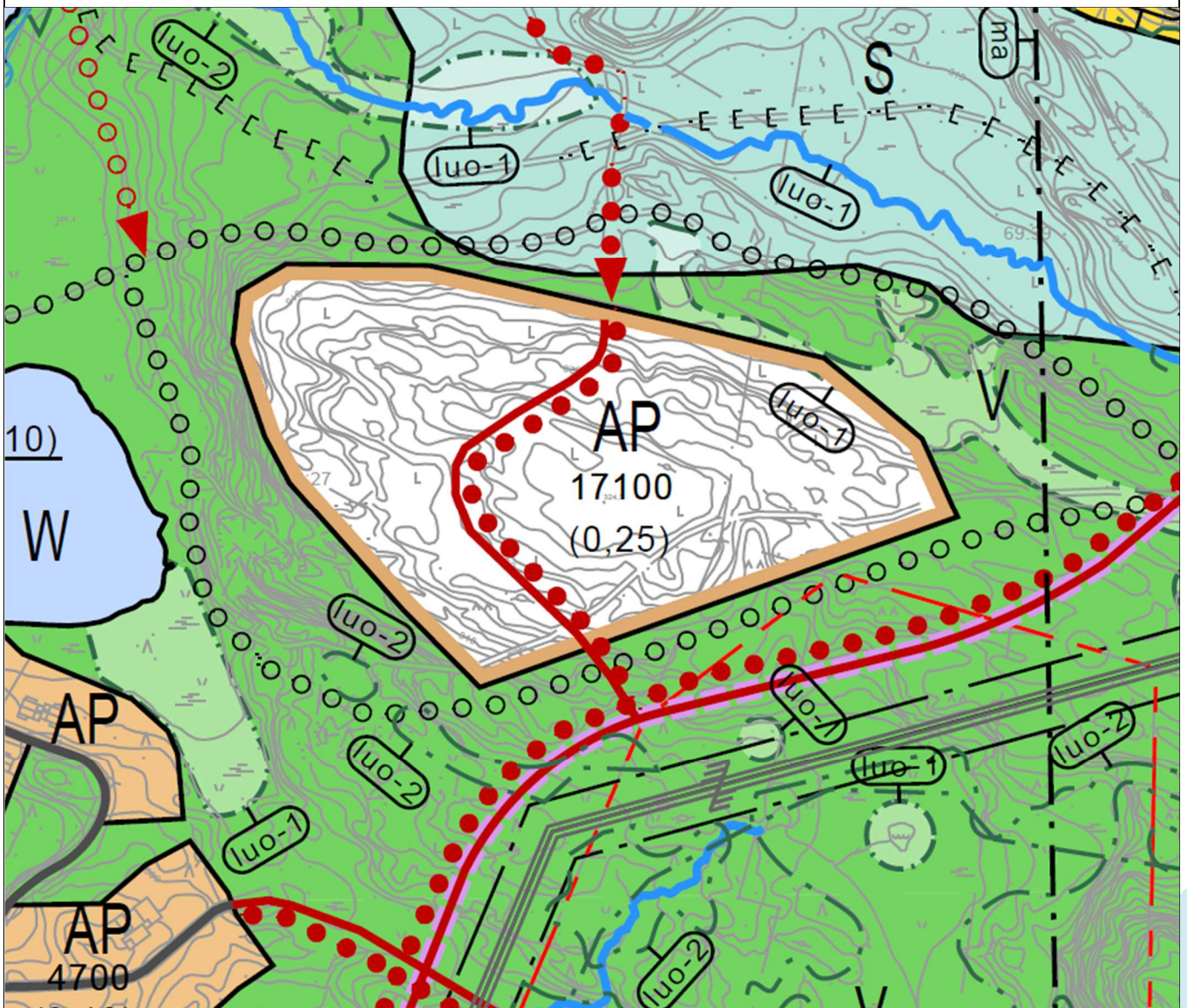
TULOSKORTTI

RUKAN KIVIVAARAN ASEMAKAAVA

Kaavamuutos tulossa vireille v. 2027. Rukan pysyvän asumisen laajentaminen Kivilammen alueella. Tavoitteena on kaavoittaa tontteja pysyväksi asumiseksi ja lasten päivähoidolle. Liikennöinti ohjataan Kivilammen asutusalueelta ja tutkitaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Työn käynnistyessä tavoitteet ja tarpeet täsmentyvät. Käynnistämisen yhteydessä tarkastellaan Rukan alueen tonttivarantoa pysyväksi asumiseksi. Kaavamuutoksen käynnistämisestä ja laajuudesta päättää Tulevaisuuslautakunta.

Alla karttaote vireillä olevasta Rukan ydinalueen osayleiskaavan vaiheen 2 yleiskaavaluonnoksesta.

Kaavamuutos tulossa vireille 2027. Valmistumisaikataulun tavoite 2029.

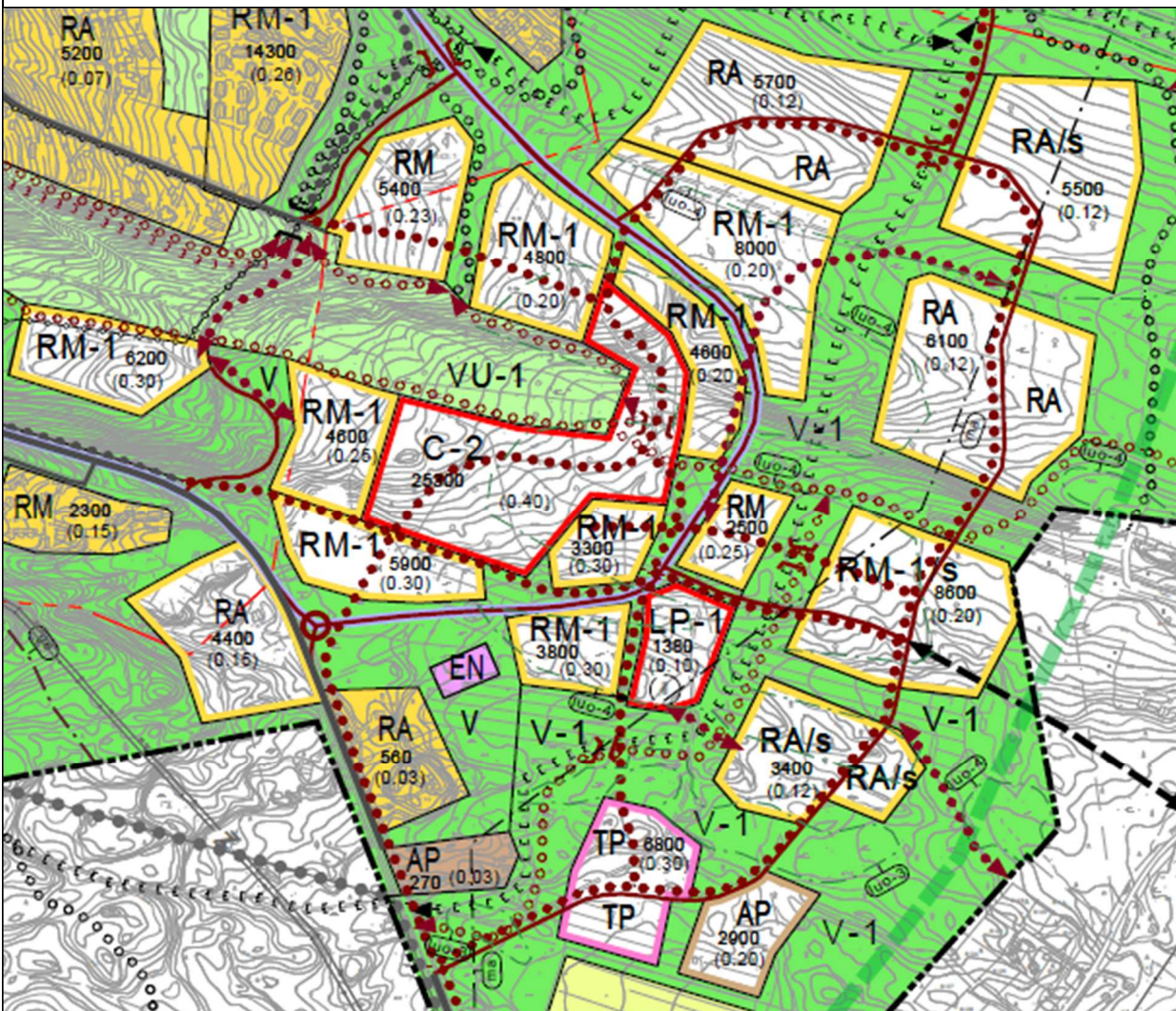
TULOSKORTTI

UUTTUAHON ASEMAKAAVA

Asemakaava tulossa vireille v. 2026. Rukan asemakaava-aluetta laajennetaan Rukan Uuttuuhon Itä-Rukalla. Kaavan tavoitteena on luoda 3. keskustoimintojen alue Rukalle, josta tulee hissiyhteys Maston suuntaan. Liikenne Itä-Rukalle muuttuu ja sujuvoituu kaavoitettavan alueen kautta. Alueelle suunnitellaan keskustoimintojen aluetta, matkailua palvelevaa-, loma- ja pysyvää asumista. Työn käynnistyessä tavoitteet ja tarpeet täsmentyvät. Kaavamutoksen käynnistämisestä ja laajuudesta päättää Tulevaisuuslautakunta.

Alla karttaote vireillä olevasta Rukan ydinalueen osayleiskaavan vaiheen 2 yleiskaavaluonnoksesta.

Kaava tulossa vireille 2026. Valmistumisaikataulun tavoite 2028.

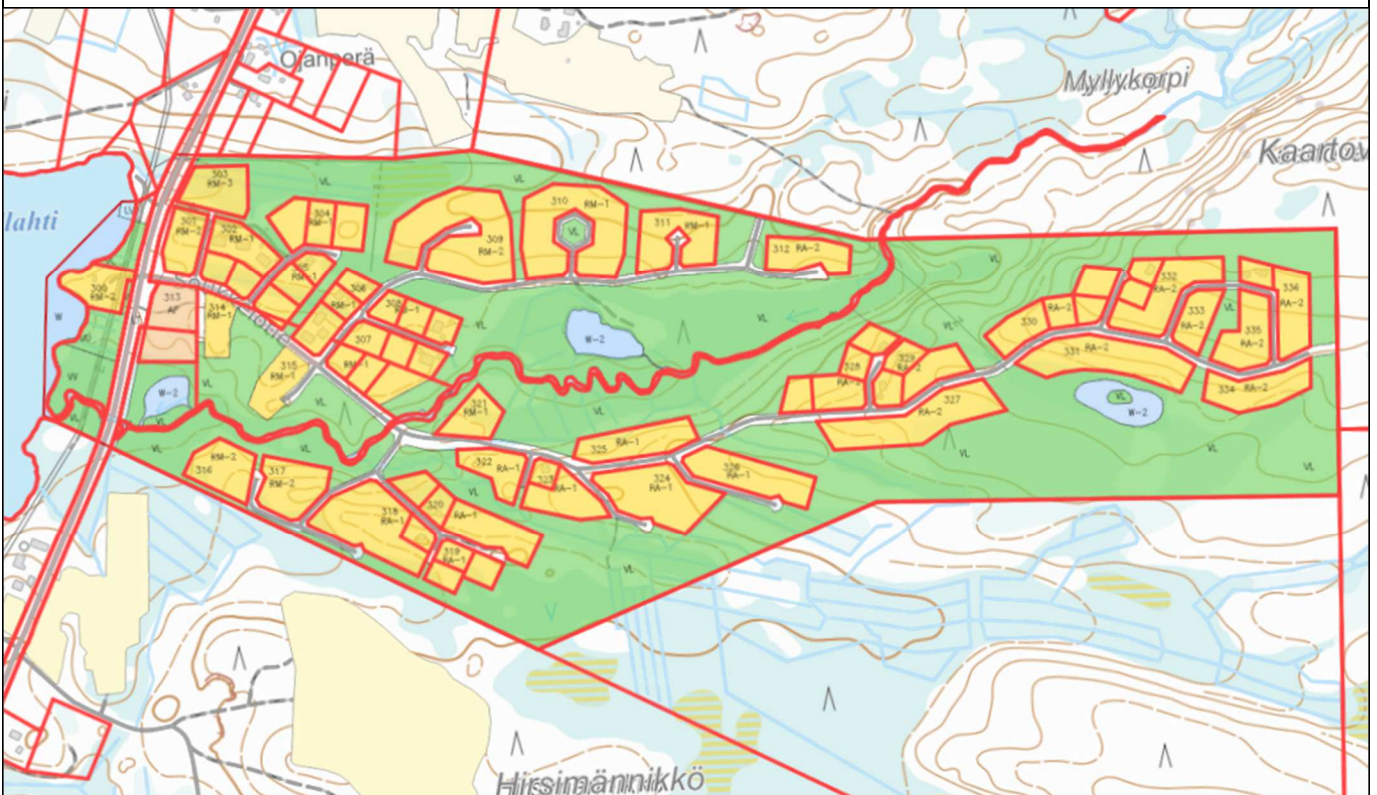
TULOSKORTTI

SOUKKELOJOEN ASEMAKAAVAN OSITTAINEN MUUTOS

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa Rukajärventien kevyenliikenteen väylän tilatarpeet maantien itäpuolelta. Työn käynnistyessä tavoitteet ja tarpeet täsmentyvät. Kaava muutoksen käynnistämistä ja laajuudesta päättää Tulevaisuuslautakunta.

Alla karttaote voimassa olevasta Rukan Soukkelojoen asemakaavasta.

Kaava tulossa vireille 2027. Valmistumisaikataulun tavoite 2027.

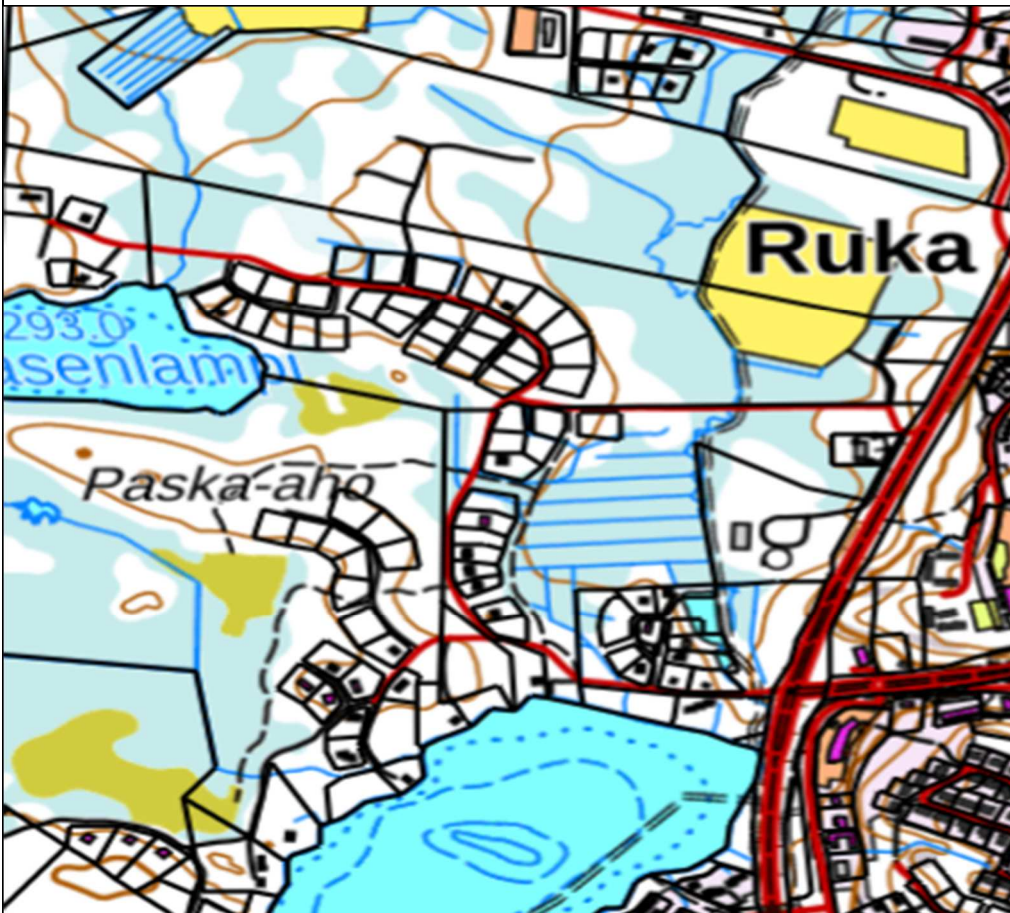
TULOSKORTTI

RUKAN LÄNSIPUOLEN ASEMAKAAVA

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa alueelle pysyvää asumista loma-asumisen rinnalla vireillä olevan Rukan länsipuolen osayleiskaavan mukaisesti. Työn käynnistyessä tavoitteet ja tarpeet täsmentyvät. Yksityisten maanomistajien kanssa tehdään maankäyttösopimukset. Kaava muutoksen käynnistämisestä ja laajuudesta päättää Tulevaisuuslautakunta.

Alla karttaote alueen peruskartasta.

Kaava tulossa vireille 2028. Valmistumisaikataulun tavoite 2030.

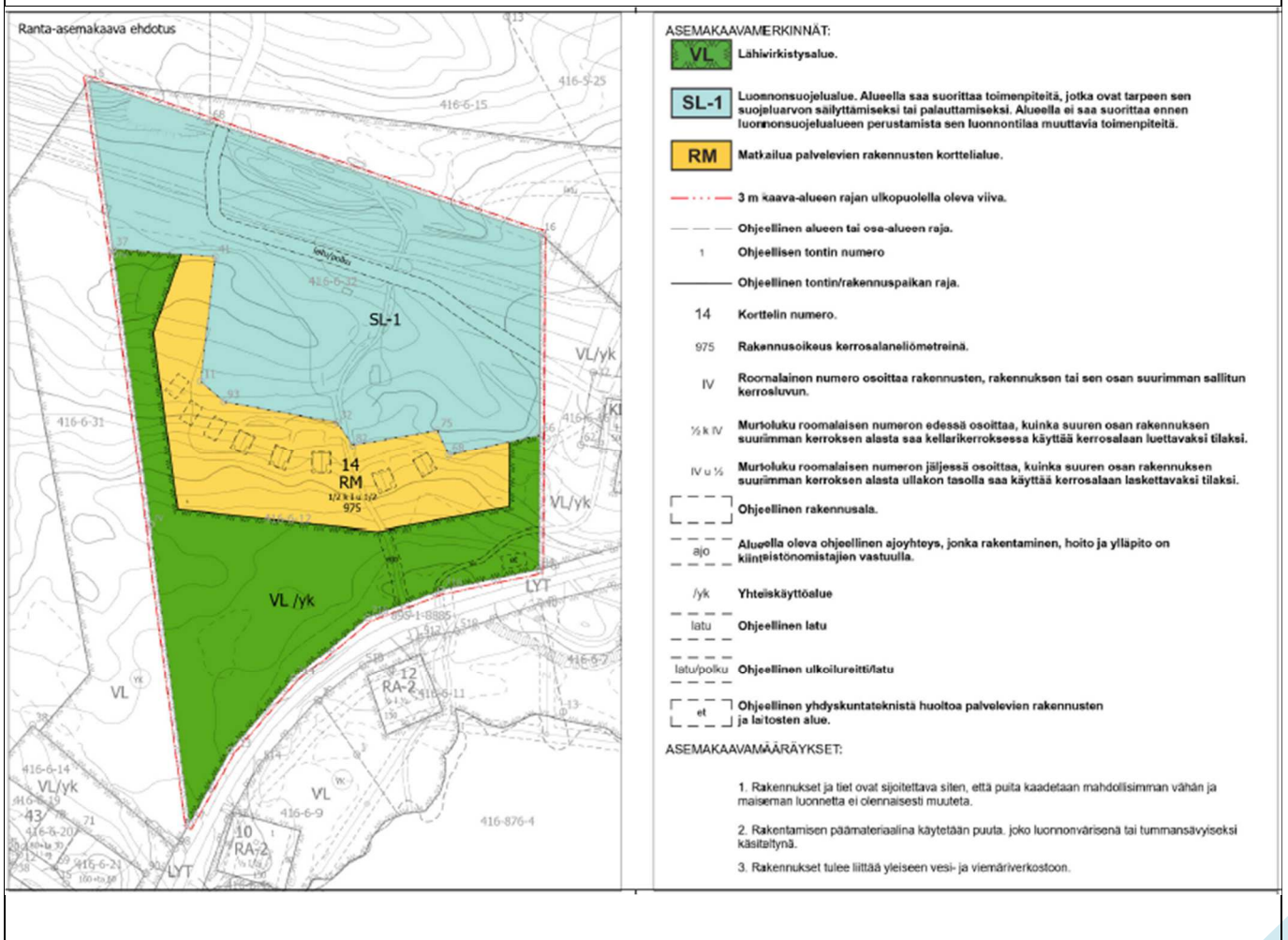

TULOSKORTTI

RUKAJÄRVEN RANTA-ASEMAKAAVAN OSITTAINEN MUUTOS KORTTELISSA 14

Kaavamuutoksen tavoitteena on muuttaa Suomen valtion ostaman alueen käyttötarkoitus suojelualueeksi (SL) ja poistaa alueelta rakennusoikeus. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa kolmen uuden vapaa-ajan asunnon rakentaminen nykyiselle matkailua palvelevien rakennusten korttelialueelle. Alla karttaote kaavaehdotuksesta, joka on nähtävillä 18.3.-16.4.2026.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2026.

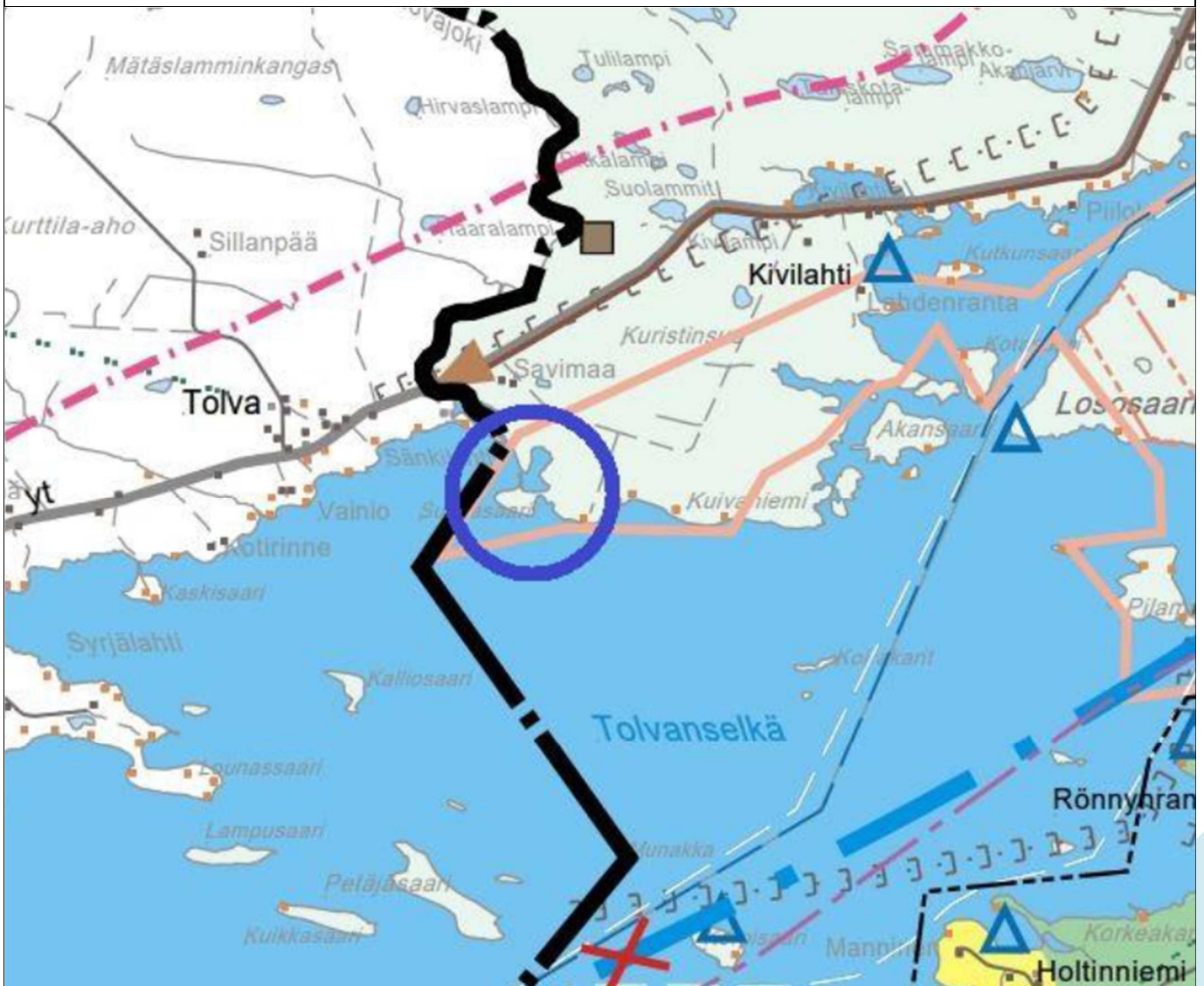

TULOSKORTTI

SUOVASAAREN RANTA-ASEMAKAAVA

Työn tarkoituksena on laatia tavanomaista lomarakentamista ohjaava ranta-asemakaava siten, että aluevaraukset, rakennuspaikkamäärät, rakennusoikeudet ja kaavamääräykset vastaavat alueelle suunniteltujen toimintojen vaatimuksia ja Kuusamon yleiskaavan linjauksia. Maanomistajien tavoite on kaavoittaa alueelle lomarakennuspaikkoja. Pohjakartta laaditaan erikseen. Alla sijainti ympärillä Kuusamon strategisen yleiskaavan päällä.

Kaava tullut vireille 2025. Valmistumisaikataulun tavoite 2026.

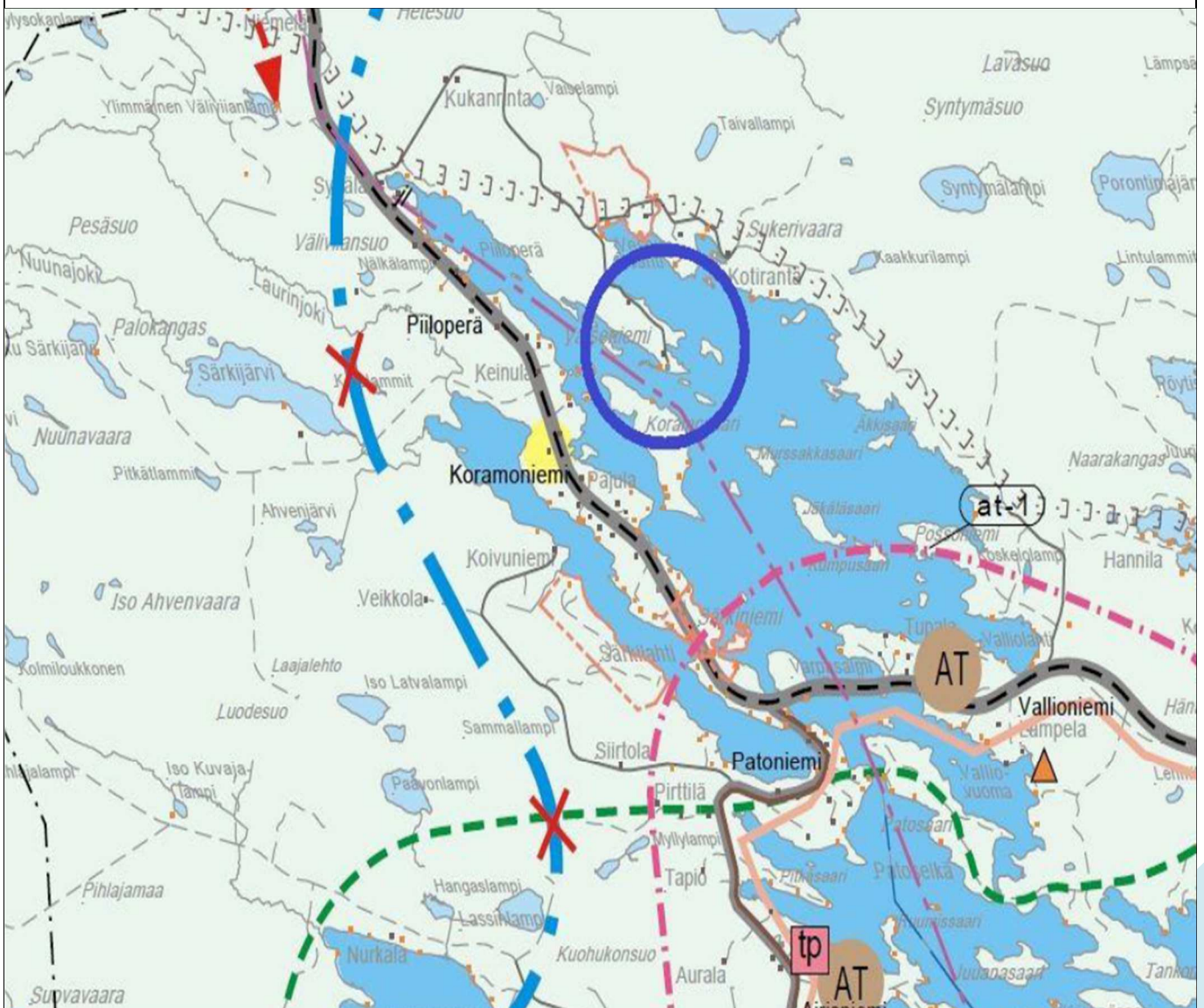

TULOSKORTTI

TÖRMÄLÄN RANTA-ASEMAKAAVA

Työn tarkoituksena on tutkia loma- ja matkailua palvelevan rakentamisen sekä pysyvän asumisen sijoittumista alueelle siten, että ranta-asemakaavan aluevaraukset, rakennuspaikkamäärät, rakennusoikeudet ja kaavamääräykset vastaavat alueelle suunniteltujen toimintojen vaatimuksia ja Kuusamon yleiskaavan linjauksia. Pohjakartta laaditaan erikseen. Alla sijainti ympärillä Kuusamon strategisen yleiskaavan päällä.

Kaava tullut vireille 2026. Valmistumisaikataulun tavoite 2027.

5. OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

5.1 OSALLISET JA KUULEMINEN

Kaavahankkeissa yleisesti osallisia ovat

- maanomistajat ja asukkaat
- kaava-alueen ja lähialueiden maanomistajat
- lähialueiden asukkaat ja loma-asukkaat
- kalastajat, veneilijät, hiihtäjät, retkeilijät, moottorikelkkailijat jne.
- kaupungin hallintokunnat; tulevaisuustoimiala, rakennusvalvonta, yhdyskuntatekniikka, ympäristönsuojelu
- Caruna Oy
- Pohjois-Pohjanmaan Liitto (mahdollinen viereinen maakuntaliitto kunnan rajalla)
- Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskus (mahdollinen viereinen elinvoimakeskus kunnan rajalla)
- Pohjois-Pohjanmaan museo ja tiedekeskus (mahdollinen viereinen museo kunnan rajalla)
- naapurikunnat (kunnan rajalla)
- lähialueen seurat ja yhdistykset
- Kuusamon energia- ja vesiosuuskunta
- Paliskuntain yhdistys
- Alueen paliskunta
- Metsäkeskus
- Metsähallitus

Osalliset kaavahankkeissa muodostuu kaavan tarkoituksen, sisällön ja sijainnin perusteella hankekohtaisesti.

5.2 TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMISMAHDOLLISUUDET

Työn aloittamisesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan kirjeillä lähialueiden maanomistajille, lehtikuulutuksella kaupungin päättämässä ilmoituslehdissä kunnan rajan läheisyys huomioiden ja informaatiolla muille osallisille. Kaavan valmisteluaineisto pidetään samalla nähtävillä sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Suunnitelmat laaditaan mahdollisimman havainnollisiksi. Kaavaehdotuksesta tiedotetaan Alueidenkäyttölain säännösten mukaisesti ja pyydetään lausunnot.

Kaavahankkeissa järjestetään tarvittaessa työpajoja, kyselyjä ja maanomistajatilaisuuksia. Esimerkiksi yleis- ja tuulivoimakaavoissa se on vakiintunut käytäntö.

Kuusamon kaupunki pitää Alueidenkäyttölain tulossa olevien ”kaavapykälien” mukaisesti kaavat kaupungin sivuilla jo nyt ajan tasalla ja ne löytyy [Kaavoitus - Kuusamo](#) linkin takaa. Samassa linkissä on myös laadinnassa ja nähtävillä olevat kaavat.

Osallistuminen hoidetaan lähinnä neuvotteluilla ja keskusteluilla kaavoittajan/kaavanlaajan, maankäytön henkilöstön ja osallisten kanssa. Maankäytön ja kaavoituksen yhteystiedot toimitetaan kaikille osallisille eri vaiheissa ja kehoitetaan olemaan yhteydessä. Kaavan vaikutusalueesta ja laajuudesta riippuen osallistuminen ja osallistaminen muodostuu hankekohtaisesti.

5.3 VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Kuusamon kaupunki on käynyt vuosittain kehittämiskeskustelut tärkeistä kaavahankkeista Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen kanssa. Viranomaisten osallistuminen hoidetaan lähinnä lausuntopyyntöillä nähtävillä olojen yhteydessä. Kaavahankkeesta riippuen järjestetään työ- ja viranomaisneuvotteluja.

6. TIEDOTTAMINEN JA SEURANTA

6.1 OHJELMAN PÄIVITYS JA SEURANTA

Seuranta ja tiedottamista tehdään toimielinten kokouksien-, osavuosisikatsauksissa ja kaavoitusohjelman päivittämisen yhteydessä. Myös kaupungin johtoryhmää ja eri toimialoja tiedotetaan hankkeiden etenemisestä ja valmistumisesta.

Kaavoitusohjelma päivitetään valtuustokausittain.

6.2 MITTARIT JA ARVIOINTI

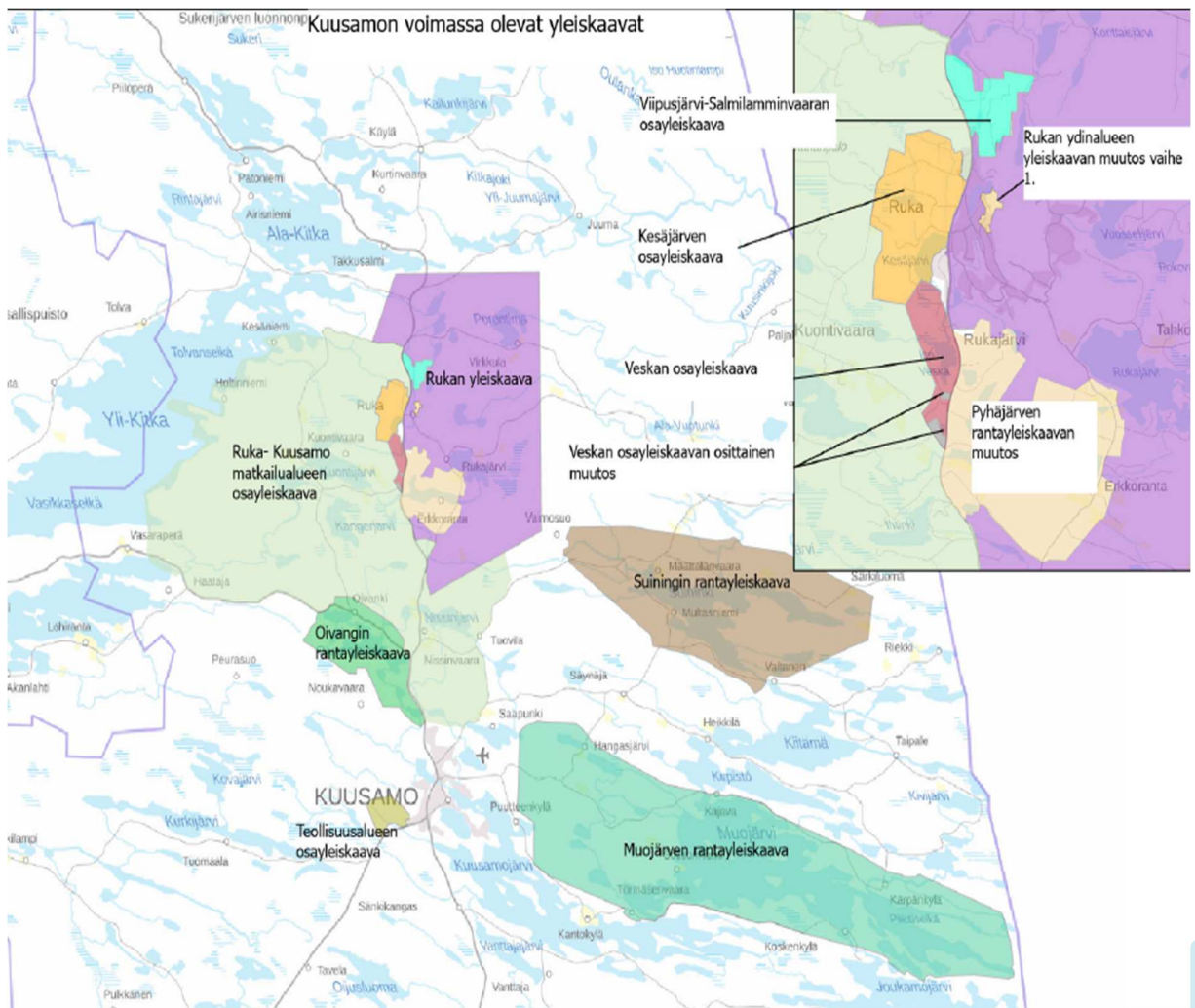
Kuusamon kaupunki asettaa vuosittaiset valtuusto- ja lautakuntatason tuloskorttitavoitteet kaavahankkeiden etenemisestä ja niitä seurataan jatkuvasti.

Arviointi hankkeiden etenemisestä tehdään vuosittain osavuosisikatsauksessa ja toimintakertomuksessa.

7. LIITTEET

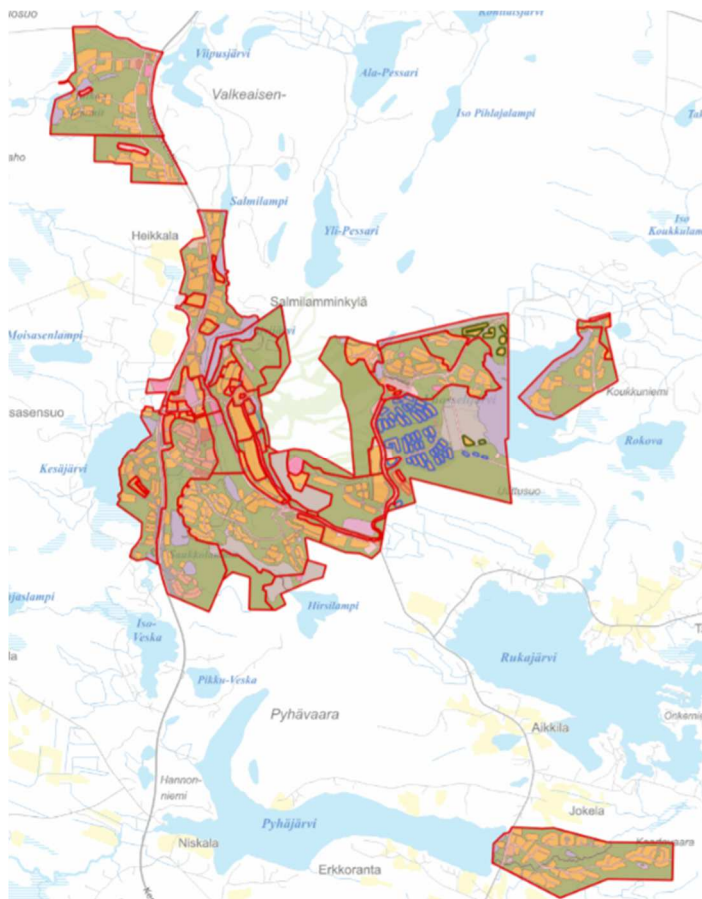
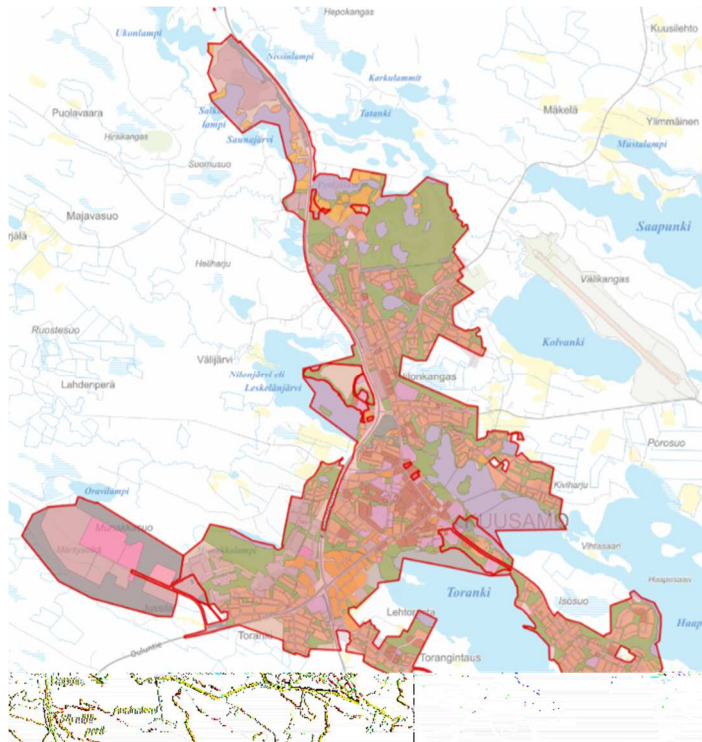
7.1 LAINVOIMAISET YLEISKAAVAT

1. Kuusamon strateginen yleiskaava
2. Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava
3. Rukan yleiskaava
4. Viipusjärven Salmilammenvaaran osayleiskaava
5. Suiningin rantayleiskaava
6. Oivangin rantayleiskaava
7. Kesäjärven osayleiskaava
8. Veskan osayleiskaava
9. Pyhäjärven rantayleiskaava
10. Teollisuusalueen osayleiskaava
11. Muojärven rantayleiskaava

7.2 LAINVOIMAISET ASEMAKAAVAT

1. Kirkonkylän ajantasakaava
2. Rukan ajantasakaava

7.3 LAINVOIMAISET RANTA-ASEMAKAAVAT

Rantasalon ranta-asemakaava
Onkerniemen ranta-asemakaava
Rukavallan ranta-asemakaava
Pyhäjärvi-Pikku-Veskan ranta-asemakaava
Ahon ranta-asemakaava
Valkeisrinteen ranta-asemakaava
Notkola-Vasarammisen ranta-asemakaava
Matoniemen ranta-asemakaava
Kuntirannan ranta-asemakaava
Kantojärven ranta-asemakaava
Hakojärvi I ranta-asemakaava
Kallioisen ranta-asemakaava
Vuosselijärven koillisosan ranta-asemakaava
Rukajärven ranta-asemakaava
Ukonlampi I, II ja III ranta-asemakaava
Tikkusalmeniemen ranta-asemakaava
Talvijärvi-Ylipessarin ranta-asemakaava
Pulkkajärvi I ja II ranta-asemakaava
Junganharjun ranta-asemakaava
Pohjaslahden ranta-asemakaava
Iso-Kuukkaan ranta-asemakaava
Riekinkankaan ranta-asemakaava
Oijusluoman ranta-asemakaava
Ihtinkijärven ranta-asemakaava
Sulammen ranta-asemakaava
Kantojärvi-Ruunalammen ranta-asemakaava
Särkiluoman ranta-asemakaava
Syvälammen ranta-asemakaava
Niskavaara-Savikonniemen ranta-asemakaava
Niittymäen ranta-asemakaava
Huttuniemen ranta-asemakaava
Säkkilänjärven ranta-asemakaava
Pukkajärvi, Pokotusjärvi, Ahvenlammit ranta-asemakaava
Vuotunkijärven ranta-asemakaava
Pouta-ahon ranta-asemakaava
Lehtolammen ranta-asemakaava
Alimmaisen Kurjenlammen ranta-asemakaava
Rikinniemen ranta-asemakaava
Kylmäniemen ranta-asemakaava
Voipaperän ranta-asemakaava
Kuusijärvi-Jelestimäjärven ranta-asemakaava
Kumpuvaaran ranta-asemakaava
Tyvelän ranta-asemakaava
Manalanniemen ranta-asemakaava
Petäjälammen ranta-asemakaava
Raivionniemen ranta-asemakaava
Vessinlahden ranta-asemakaava
Pöllöjärvi-Joukamojärvi ranta-asemakaava
Sikuanlammen ranta-asemakaava
Naatikkaniemen ranta-asemakaava
Anttilan ranta-asemakaava
Konttaisen ranta-asemakaava
Konttiopalon ranta-asemakaava
Vanttajasaaren ranta-asemakaava

Lassinniemen ranta-asemakaava
Selkälän ranta-asemakaava
Purnujärven ranta-asemakaava
Kaijanjärvi-Päälampi
Hakojärvi II ranta-asemakaava
Lososaaren ranta-asemakaava
Pulkkajärvi III ranta-asemakaava
Tatanki-Koukkulammen ranta-asemakaava
Pöllöjärvi-Pohjaslammen ranta-asemakaava
Riihisalmen ranta-asemakaava
Kesäniemen ranta-asemakaava
Saunaniemi-Nevalaisenniemen ranta-asemakaava
Virkkulan ranta-asemakaava
Jokoslahden ranta-asemakaava
Tikkuahon ranta-asemakaava
Takkuniemen ranta-asemakaava
Liemu- ja Mäntysaaren ranta-asemakaava
Alajuuman ranta-asemakaava
Särkilahden ranta-asemakaava
Kuoringin ranta-asemakaava
Uuttuniemen ranta-asemakaava
Ihtinginniemen ranta-asemakaava
Huhtalanniemi-Kivisaaren ranta-asemakaava
Ronttijärvi-Äystönjärven ranta-asemakaava
Suorajärven ranta-asemakaava
Reponiemen ranta-asemakaava
Halkaisijan ranta-asemakaava
Aho-Taivallahden ranta-asemakaava
Tyvelän ranta-asemakaava
Ullanmaan ranta-asemakaava
Imponniemen ranta-asemakaava
Elijärven ranta-asemakaava
Pitkäkummun ranta-asemakaava
Naatikkaniemen ranta-asemakaava
Kantojärvi-Ruunalammen ranta-asemakaava
Raivioniemen ranta-asemakaava
Alajuuman ranta-asemakaava
Rukajärven ranta-asemakaavan laajennus
Rukajärven ranta-asemakaavan laajennus ja muutos
Ikkunusjärven ranta-asemakaava
Kaikkosenselän ranta-asemakaava
Lehtoniemen ranta-asemakaava
Haukilahden ranta-asemakaava
Täyssinän ranta-asemakaava
Kallioisen ranta-asemakaavan muutos
Pyhäniemen ranta-asemakaava
Ihtinkijärven ranta-asemakaavan muutos
Rukavallan ranta-asemakaavan muutos
Junganharjun ranta-asemakaavan muutos ja laajennus
Viipusjärven ranta-asemakaava
Marsalon ranta-asemakaava
Ukonlammen ranta-asemakaavan osittainen muutos
Alajuuman ranta-asemakaavan muutos
Halkaisijan ranta-asemakaavan laajennus
Kaukosaaren ranta-asemakaava
Rukavallan ranta-asemakaavan osittainen muutos
Ihtinginniemen ranta-asemakaavan muutos ja laajennus
Kantojärven osittainen muutos ja laajennus

Valkeisrinteen ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Konttaisen ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Keräsniemen ranta-asetmakaava
Raatesalmen ranta-asetmakaava
Sikuanlammen ranta-asetmakaavan muutos
Tyvelän ranta-asetmakaavan muutos
Kantojärven ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Särkiniemen ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Raatesalmen ranta-asetmakaavan muutos
Talvijärvi-Yli-Pessari-Salmilampi ranta-asetmakaava
Riihisalmen ranta-asetmakaavan muutos
Kiehtäjän ranta-asetmakaava
Tiermaksen ranta-asetmakaava
Purnusaaren ranta-asetmakaava
Kuntirannan ranta-asetmakaavan muutos
Naatikkaniemen ranta-asetmakaavan muutos
Onkerniemen ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Särkiniemen ranta-asetmakaavan laajennus
Paason ranta-asetmakaava
Elijärven ranta-asetmakaavan muutos
Ikkunusjärven ranta-asetmakaava
Majavan ranta-asetmakaava
Takkuniemen ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Takkuniemen ranta-asetmakaavan laajennus
Kaukosaaren ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Majalan ranta-asetmakaava
Jaurasen ranta-asetmakaava
Teerirannan ranta-asetmakaava
Sikuanlammen ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Airisniemen ranta-asetmakaava
Jokoslahden ranta-asetmakaavan muutos ja laajennus
Niittymäen ranta-asetmakaavan muutos
Naatikkaniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Ahon ranta-asetmakaavan osittainen kumoaminen ja muutos
Junganjärven ranta-asetmakaava
Takkuniemen ranta-asetmakaavan laajennus
Tiermaksen ranta-asetmakaavan osittainen kumoaminen
Räisäsensaaren ranta-asetmakaava
Naatikkaniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Kitkanmutkan ranta-asetmakaava
Kantojärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos ja laajennus
Hakojärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos ja laajennus
Kaukosaaren ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Särkiniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Yli-Heikinjärven ranta-asetmakaava
Ahon ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Porontiman ranta-asetmakaava
Elijärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Naatikkaniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Jokoslahden ranta-asetmakaavan laajennus
Takalonlammen ranta-asetmakaava
Vuosselijärven koillisosan ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Marsalon ranta-asetmakaavan osittainen kumoaminen ja muutos
Uuttuniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Pulkkajärven ranta-asetmakaavan laajennus
Virkkulan ranta-asetmakaavan osittainen muutos ja laajennus
Rukajärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Reponiemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Hakojärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Talvijärvi-Yli-Pessarijärvi-Salmilampi ranta-asetmakaavan osittainen muutos

Kaarelansalmen ranta-asetmakaava
Kylmäniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Ullanmaan ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Raivioniemen ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Junganharjun ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Kuoringin ranta-asetmakaavan osittainen kumoaminen
Kantojärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos
Viipusjärven ranta-asetmakaavan osittainen muutos

Ranta-asetmakaavaluettelo sisältää kaavoitettuja alueita ja niiden muutoksia hankkeittain.

Tarkempia tietoja eri kaavoista ja kaavahankkeista on saatavissa kaupungin kotisivuilta [Kaavoitus - Kuusamo](#), ja toimistoltamme kaupungintalon II-kerros Keskuskuja 6 93600 KUUSAMO.

